

308319

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.

చెన్న పట్టణము 1914 సం. అక్టోబరు నెల 22 వ రేడి గురువారము
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య కార్యకర్తల సంఘము.

No. 186

సంచిక ౧౮౬

శృంగారనైషధము.

దీనికిమూలము. 'నైషధం విద్యబోధనమ్' అను శ్రీహర్షుని సంస్కృతనైషధము. దీనికి కన్ననూ కవి సాగ్యభానుదాసు శ్రీనాథుడు. ఆ నైషధమునకు నిది చక్కని తెలుగు. తెలుగుమాత్రమే కాదు; (యాలమందు) రసంబుపొందించును నలంకారంబు భూషించుచు నావిశ్యంబాదించుచు నవోద్యమంబు ప్రహసించుచు, నన్ను ట్టుదానికది చొక్కపుమెఱుంగు. శ్రీహర్షుని నైషధమునకు శ్రీనాథుని తెలుగు శృంగార మగుటచే నిది శృంగార నైషధమయ్యెను. కవిసక్రవస్త్ర లిద్దరి కవిత్వాపరసములు గలసి మెలియున్న యీ కావ్యరత్నమందలి చరణ భావభూమి, అర్థమమృత్యులిమి, వర్ణనానైషధ్యులిమి, అనన్యకములు. వ్రాతప్రతులను బరిశీలించి నెక్కడోవ మలను సవరించి, యొక్కొక్కపద్యమునకును గర్వమునకును, బీక, తాత్పర్యము, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, నిఘంటువు మొదలుగా నందందు కలయునది యొక్క వ్రాయబడియున్నది. చేతికిమిడికగానున్న చిన్ననైషధ, మేలు కానితములు, సాగ్రహటములు, మంచి కాలికోందు దీక్షింకలవు. వెల అంచెపాలి విసా రు, 3-8-0 నేవనరీసామానులు, పాంజెకపేనాలు, ములు, కాగితములు మాయొ రకును.

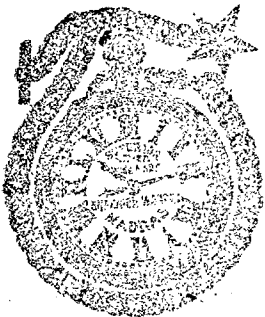
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్స్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ, మదరాస్.

సుపీయర్ లీసర్ జ్యూయెలుపాచీ.

గాలుసుసోనహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికిర సంపత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము గేయమునూడ మాకంపెనీ చేరు ఎట్టనిసిరా తోను ముద్రించబడియుండును. ఇది చూచుటకుకంపెనీ తలచిన మును, పట్టుకొనితను ద్దాన దూమునుగలిగి మెరుకుటకులకు దరియుండును. తెచ్చెచూత లో భాగమున గ్యారెంటీ చీటి అతి కంచి యుండును. పీసు సుండి

మాత్ర తిరుగుచేయబడినది. గాన సునియ్యెదరు. తీక్కిము. వికలొక్కమును దీనిచేయరను తలచుచో తప్పక తెలుసుంచి తీయి. దూల కామును ముత్యమునకీయి. సర్వస్వధరగల గడి యొక విశిష్టమునందును అనుభవించున గతి యును. ఇదిగట్ట కరీక గడియారమును ఖర్చులు 30-0-0 నాల్గముల నుండి యున్నది. నికటి తెచ్చించి చూడుకు. చూడబడనచేయక తీయి కొని సుంకసించిన చేయిచూట తెలుసుకు

సుపీయర్ లీసర్ జ్యూయెలుపాచీ, ఈనాటి నుండి, ఈనాటి నుండి, ఈనాటి నుండి

పాక శాస్త్రము.

ఇంగ్లీషి దాక్టరు యెఫ్. టి. యెస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే చేయబడిన భాషకుండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగ ములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన ఆన్నములు చిత్రాన్నములు చేయుకముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగా యలు పచ్చిదొ కొరికితీయి యింకను భోజనమును కాలసిన అనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేయేల కివిలో పాకమునకు కాలసిన యా వత్తుగలదు. ప్రతి గుంటు నుంచుతీసినది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాల్లికోత్రెండు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0 పోస్టు ఖర్చునుసహా 1-11-0 పగటియందు పేయి స్కోక్కుడిగంటు చేప్పిన ప్రస్థావకేళపు పంపిండుకొ. విద్యోగ కథలు.

240 పేజీలు మేలుకాగితమును క్యాల్లికో త్రెండు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0 పీ. పీ. ఖర్చుతో 1-8-0 రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. చూచిలాసము:—

మధుగవాణీ పుస్తకాలయము,
25 నమ్మకొర్రు వీధి మద్రాసు.

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, పోస్టాఫీస్ నెం. 212, మద్రాసు.

ది న పత్రిక.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండను.

చందా సంచిక రూ. 12-0-0 2 మాసములకు రూ. 8-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు చెన్నులు,
రయిన మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని నిర్మింపి అవివలన గాని.
గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, తేక విద్యు
చ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు
ననువారు

ఎస్టి మేటులకు, స్క్రిములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది
మానద్య ఫిలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరేటరు,
యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.
నేను ఎంగల్ బర్న్స్ లాల్ వీకేటింగు ఆయా
లకు వ్రాయవలయు.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని వాళ్ళకు నరహామ్యతము
ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.
పీసా 1 కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల తొలును
సార్వత్రికసేవల తొరడోలును. పొట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హింకూడకేమందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
నువానగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ నామమాన్యము
కంపెనీవారికి యాచికోనిన చూడవలయు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, ఫోన్ 400 వాయి; తేక నెం. 9, జవాహర్నగర్, బాక్సింగున్ గుడ్రాము.

మాముడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

యూరపు నైన్యములు.

యూరపు నైన్యములు 11 వారములైనవి. కాలము గడచినకొద్దీ రెండు పత్రములను పోల్చినప్పుడు మున్నటి గాని తక్కువలెదు. ఇంత క్షోభగా కష్టమని నమ్ముటకు నుపేక్షలేదు. ఈ యూరపునామము ఒకటి రెండేళ్లవరకు జరుగుచుండునని రజధర్మమును నెగిన వారిమతము. ఏరాజ్యము యధము సంతకాలము చేయగలదియును నారాజ్యపు జన సంఖ్యను సంపదలను నైన్యబలమును జనల నైన్యములను ననుసరించుచుండును. యూరపుభండమునందలి రాజ్యము లన్నియును నిర్బంధమైన రణశిక్షణ కద్దలి నవలంబించినవి. యూరకులందరును నైన్యశిక్షణమును బొందుటయును నవసరమైనపుడు యధముచేయుటయును నవశ్యము. ఆయాచారము ల్విడిచి ద్వీపములందుమాత్రము లేదు. అందువలననే 4 కోట్ల ప్రజలుగల ప్రాన్తమునందు 31 లక్షలమందియును 4 కోట్ల ప్రజలుగల బ్రిటిషు ద్వీపములందు 5 లక్షలమందియును నైన్య బలండుటయును తటస్థించుచున్నది. ఈ క్రిందివట్టి యందాయా దేశముల జనసంఖ్య నైన్యబలము దెలుపబడుచున్నది.

రాష్ట్రము.	జనసంఖ్య.	నైన్యము.	తక్షణము వాడగునలవాటు.
ఆంధ్రప్రదేశ్	4,80,00,000	47,27,16	27,00,000
మద్యప్రదేశ్	64,92,59,33	800,000	3000,000
బెంగాలు	11,59,25,933	12,72,716	57,00,000
మరాఠ్వాడ	4,58,70,000	155,000	3500,000
కర్ణాటక	39,60,000	727,000	1622,000
తమిళనాడు	125,00,000	128,000	5500,000
కన్యాకుమారి	209,970,500	2167,000	10,62,200

నైన్యసంఖ్యలను బట్టి జర్మను పక్షపు యోధులు 58, 20, 000 మందియును మిత్రముండలి పక్షపు యోధులు 1,04,72, 889 మందియును గలరని తెలుచున్నది. నైన్య సంఖ్యలనుబట్టి యోచించిన జయము మిత్రముండలికి గలుగవలసియున్నది. జర్మనులు తక్షణకాలములో యుద్ధాంగముల నన్నిటిని మాపు చేయుగొని నిర్భయచేయుచుండిరి. ఇతరరాజ్యములవారంతటిగట్టి పట్టుతో యుద్ధాంగములను నిర్భయచేసియుండలేదు. నైన్య నివహములను సోక ప్రదేశమునందు తేగ్గులకై జర్మను దేశము నందు గల సమసాయములు రుష్యాదేశమునందులేవు. అందువలనను జర్మనునైన్యములు పడమటిరంగమునండి తూర్పురంగమునను తూర్పురంగమునండి పడమటిరంగమునను నులముగ బోవుచున్నవి. జర్మనుదేశమునందు యవకులందరును. 20 ఏండ్ల వయసు కచ్చివలెనైన నైన్యశిక్షణమును బొందవలసియుండును. యవకులు మాట్టెట్లు నైన్యశిక్షణమునుబోగ నైన్యదశమునందు చేరియుండును. పిమ్మట నాలుగేండ్లలోని రిజర్వు నైన్యమునందుచేరి ఒక నైన్యభాగమునందు బొందవలసిన శిక్షణమును బొందుదురు. ఆనాలుగేండ్లలోను రెండుసార్లు మాడు పక్షముల కాలము తోగి యధశిక్షణ బొందుదురు. ఆపుడు "లాండ్స్మన్" అను పేరొందిన నైన్యభాగము నందు చేర్చబడుదురు. ఆభాగమునందు అయిదేండ్లందును ఆ కాలమునందు తిరిగి రణశిక్షణమును పొందు సార్లులు రెండు వారముల కాలము పొందుదురు. ఈ శిక్షణమును బొందిన వారు మొదటి రిజర్వు నైన్యముగ జరిగింపబడుదురు. 32 ఏండ్ల ప్రాయముకచ్చినపుడు రెండవ రిజర్వునైన్యమునందు చేర్చబడి 39 ఏండ్ల ప్రాయమువరకా నైన్యభాగమునందు యుండురు. పిమ్మటను "లాండ్స్మన్" అని పేరొందిన నైన్యభాగమునందు చేర్చబడి 45 ఏండ్ల ప్రాయము వరకవట నుండురు. లాండ్స్మన్లు మొదటిభాగమునందలి శిక్షణబొందినవైనికలను బాగా రెండవభాగమునందు శిక్షణ బొందినవారును గలరు. జర్మనియందు రిజర్వుయొక్కయును తప్పని సరిగా రణశిక్షణమునుబొంది ఆనవసరమైనపుడు యుద్ధమును చేయవలసియుండును. కొన్నివారులలో నిట్టి కద్దలియే రుష్యా, ప్రాన్త, ఆస్ట్రీయా, ఇటలీ మొదలగు యూ

రపురాజ్యములందు వాడుకయందున్నది. నిర్బంధమును నంగీకరించని బ్రిటిషు ద్వీపములందుమాత్ర మిట్టి బలవంతరణశిక్షణము లేదు. గాబట్టి ప్రభువు మొదలగు రణనిలివికారములు బలవంత శిక్షణ మవసరమని వాదించుచుండిరి. కాని యావాదము నిరాకరింపబడినది. ఆవాదముయొక్క యవసరమిప్పుడు స్పష్టమైనది. బ్రిటిషు ద్వీపములయొక్కయు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వాసులయొక్కయు దేశభక్తికలన బ్రిటిషుపక్షమునందును 20,00,000 నైన్యబలము కొన్ని మాసములలో సిద్ధముగానున్నారు. ఆనైన్యదళములు నిర్భయమైనపుడు మిత్రముండలిపక్షమునకు విజయము స్రువముగను. మిత్రముండలికోటిపక్షమువారందరును కాంతమగుములై కాలమును నమ్మి యట్టితరుణమునకై వేచియుండవలయు. వేరొకవ్యాసమునందు యూరపురాజ్యముల నాకాదశబలము, శతఘ్నబలము, విమానదళబలము సంపద్యముల వివరింపబడును.

శ్రీరామలింగ దేవాలయస్థితి.

దొరతనమువారి కొకవిగ్నము.
నందిగామనండి ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
ఈ గ్రామమునందలి శ్రీరామలింగాలయమును గూర్చి, యాదినాథ యాద్యతికయందు కృపముగా వ్రాసియున్నాడను కాని, దీని పరిపాలనమొంత యక్రమముగను, శోచనీయుముగను నన్నవో చదువరు లెఱుంగుటకును, పుణ్యాత్ములైనచేని యాద్యతిని నవరింప బ్రయత్నించుటకును మఱికొంత వివరముగ వ్రాసెదను.
ఈఆలయము చిరకాలముక్రిందట స్థాపింపబడి సుమారు నూటయేబది సంవత్సరముల క్రిందట బాల దీపస్థితియందుండెను. అప్పుడు ఈప్రాంతముల జమీందారులై పరిపాలనము గావింపుచున్న శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయుడు బహదూరు చుట్టే నుల్లాక ప్రభువు సుమారు 1500 యొక్కరముల భూమిని దేవాలయమునకొసంగి నిత్యసేవలచేయు స్వస్థివాచకులను మంజుళవాద్యగాంధ్రును, నింక నితర సేవకులను సక్రమముగ నియమించివారికి సుఖతీవనోపాధుల గల్పించియున్నాడు. గానురాను దేవాలయమునకు రాబడి హెచ్చుచుండ పరిపాలనము హీనదశకువచ్చినది. సుమారు 800 ఎకరములభూమి ననుభవించుచున్నది స్వస్థివాచకులకును, ప్రతిదినము గుడిలో గావించువారు పదిమంది మాత్రమేయున్నారు. వారిలోనిజనుగ స్వస్థివాచకముచేయు సమర్థులు అయిదుగురు; తక్కినవారు వీరి వాపుననుడి ధ్వనిరాకుండ బెడవులమెడల్పు నధ్యయన పరులు. తక్కిన ఇరువదిమందిలో గొందరి కుటుంబము లంతరించివి. వారికేర్పడిన భూములు యితరు లనుభవించుచున్నారు. అట్లునభవించుచున్నను వీరు చేవునిసేవచేయరు. మరొకందరు గ్రామమున సంవత్సరమున కొకసారియొకసారి గావించురు; గ్రామంతరముల నికొకరియొకరుండున్నారు. మార్గముల మాత్రము ననుభవించుచునే యున్నారు. మరొకందరి కాలాకు వింతతువులు మాత్రమున్నారు. వారి గ్రామములోనే యున్నారు. వీరిలో కొందరు దత్తత తీసికొనిరి. ఆదత్తపుత్రులు తాలూకాఫీసులో నుద్యోగులుగ నున్నారు. దేవాలయ సేవ యెట్టిదో యెఱుగకున్నను, మార్గములు వీరికే భుక్తమగుచున్నవి. మఱికొందరు వింతతువులు తమ తరపున సేవచేయుటకు గుమాస్తాలనులెట్టి మార్గముల ననుభవించుచున్నారు. మఱికొందరు గుమాస్తాలనుగూడ నియమింపకయే మార్గముల ననుభవించుచున్నారు.
స్వస్థివాచకులస్థితి యట్లుండ, నిత్యసేవకై ఏర్పడి మార్గముల ననుభవించుచున్న మంగలివాండ్లును, బోగము వాండ్లును, వైవారి మార్గమునే యవలంబించుచున్నారు. మంగలివాండ్లు, జోలుగాని, తుదకు నన్నయకట్టుగాని మోసులేరి కట్టువాండ్రును గుమాస్తాలనుగా తమంతటామే నియమించి ముచ్చుచున్నారు. బోగమువారిలో పెద్దవారికోరిక ద్వారామలందు ముగిసినకా యితర గ్రామములందుండి, పసి పావలను గుమాస్తాలనుగా నియమించి పంపుచున్నారు. ఈపసి వారికలు మాత్రము ప్రతిరాత్రి జోలపాటులుబాడి చేవుని నిద్రమచ్చి పోవుచు, ప్రతిముదమునున మేలుకొలుపుపాటల బాడుచుండురు! మాటలుకచ్చి, కాని, పసిపావల శృంగారపు పాటలు చేపురికి, దుర్వృత్తులందు నరించిప్రాశస్త్యీల పాటల కంటే హృద్యముగనే యుండునుగాన నది సుమంజసమే!
ఈయరాజకస్థితికి మనఃపూర్వపు ధర్మకర్తలే కారణమని చెప్పక తప్పదు. వీరిలో నొకరు, మైసూరుకు పరిపాలనాధికారము జలుపు, వింగుపు, రెండవధర్మకర్త, పురుషసంతానములేని, మఱియొక వింతతువు, నొకరి మాట యొకరికి సరిపడని గుమాస్తాలిద్దరు ఈ గ్రామమున పనులు జరుపుచుండును. వీరిలో నొకరు అగ్రహారము, రెనునసరిగలవాడు. పలుకుబడి గలవాడు. ఏకైక్యుండిన జోక్యముగల్గించుకొనడు.

రెండవ ఆయాన జ్యోతిషశాస్త్రము చదివినాడట. పంచాంగము ప్రచురించుచుండును. పిటిపల్లకూడ లోకలకు వ్రాసియుచ్చుచుండును.
ఈసేవకుల నగుతల యనుభవము లిట్లుండగాదేవాలయమునందలి నిత్యనైవేద్యాదులకును, నర్హములకు సేర్పడిన భూములమీద సుమారు సంవత్సరమునకు నాలుగువేల రూపాయలదాయము వచ్చుచున్నది. అందులో ఎవమిదవందలకు మించిన ఖర్చుదేవాలయము క్రిందజరుగుటలేదు. మిగత ధనము ధర్మకర్తలకు చేరుచున్నది. దేవాలయము నగ్వవిధముల కీధిలమగుచున్నది. ఇట్టివిషయములో జోక్యము గలుగజేసికొని చక్కజేయు శంకులకమిటి వారున్నారనియు, గవ్వ మెంటువారు విచారణచేసి సక్రమముగా బనలుజరుపులాగున ధర్మకర్తల నిర్బంధింప వచ్చుననియు విందుము అయ్యెదయే నిజమైనయడల నీసంగతులు చక్కబడగలవని మాయాశయము.

కానకులు.

రమ్యదేశపురస్థిత నైన్యకులు.
వీరు నియామక నైన్యకర్మమునను నైన్యకేతులలోను గూడ చేరక నిరుత్యమును మధ్య తిరగతిగవారుగ నున్నారు. వీరు యధానైపుణ్యముగలవారు. ప్రభుత్వమువారివలన నొసగబడిన మార్గముల ననుభవించుచు సమయమువచ్చి నపుడు సంగరమునకు పోవుటకు బాధ్యతై యుండురు. కాంతసమయముల యందు వీరు స్వేచ్ఛాపరలుగా నుండురు. కానకులగా సాహసికులు దొడ్డిగాండ్లునని యాడుదురు. ఈ వద మొకతెగ నైన్యకులకు వర్తించునను నభిప్రాయము సరియైనదిగాదు. యురలు పవ్వతములకును నీ పరుసనికని మధ్యనుండు రమ్య జిల్లాలో నుండు ప్రజల నందరిని గూడకానకులందురు. మొత్తముమీద కానకులు 25 లక్షలమంది గలరు. వీరిలో 22,000 మంది యుద్ధము చేయగలవారున్నారు. యుద్ధములేని సమయమున వీరికి క్యూసాయము వేట చేపలను ఒట్టలు మొకలగు పనులను చేయుచుండురు. మొత్తముమీదకానకుల తేగదేశచరిత్రములందు యేర్పడినది మొదలు వీరు వీరత్వమునకే పేరు మోసియున్నారు. అరంభమందు వీరుచాల దేశోపద్రవకారకులుగ నుండిరి. వారు పరగజాలలో నేదొకలవాములను గలిగించుచుండిరి. కలహముల కవకాశము లేనప్పుడు వారు తురుష్కులను నాశనముచేయుట యందు ప్రవర్తించుచుండురు. తురుష్కులారాన నాశనమును కానకులు పుణ్యకార్యముగ భావించుచుండురు. కానకులకు తూరధర్మము సహజముగ పట్టుబడియున్నది. వారి చాల్య క్రిందగూడ వీర విక్రమములే. వారాబాల్య ప్రకర్తి తాత్విక విద్యాప్రవీణులుగనున్నారు. వారు తప్పుటకునులిడ నేర్చినదాది గుఱ్ఱములను లొంగ దీయుగలవారగుచున్నారు. కానకుడును వానిగుఱ్ఱమును వేరువేరు జీవములు కావని యొకపరాసు కవిరుదు వ్రాసినవిషయమందీయగ్ని మిడియున్నది. సాధారణముగ నన్ని దేశముల యందును గూడ నాన్యకులు గుఱ్ఱములను లొంగ దీయుటకు తమ మడమలను, 'స్పర్శ' అను వాడి మొనలుగల తీగలను పెట్టుకొని వారితో గుఱ్ఱముల ప్రక్కలలో పొడుచుచుండురు. అన్యారోహణ విద్యా ప్రవీణులుగా కానకులు మాత్రమా పరికరముల నెన్నడు నుపయోగింపరు.
తమ గుఱ్ఱములను, దుస్తులను, సామగ్రిలను, కానకులే నిర్భయచేసికొనవలెను. ప్రభుత్వమువారు వారి కాయధములను మాత్ర మొసంగెదరు. శత్రువుల కవకాశము కలిగించు నట్టి తిక్కలకాదేని యలంకారములను కానకులు భరింపరు. వారి వేడుకలు సామాన్య వేడుకలుగనే యుండును అన్యభాను చేతపు నల్లని తోకవేడుకలును వారు ప్రత్యేకముగ భరింపరు. కానకులు పదాతులుగా, ఫింగులు కాల్యువాగును అన్యకులుగనుగూడ సమయము చేయుటకు సమర్థులైన వారిలో పెక్కులైన అన్యకులుగ నుండుటకే యధిలవించుదురు. వారిలో అన్యకులు 1500 పాటలములను పదాతులు 2000 పాటలములను ఫింగులు కొల్లవారు 100 పాటలములను కలగనిప్రభుత్వము వారు ప్రకటించిరి.
కానకులకు వేగుపరియించు చాల నైపుణ్యముగలదు. రణరంగముందు వారిప్రశస్త వస్త్రసాతీరము. నైన్యమునకు కానకు దళమే నైపుణ్యముజీవమునైయున్నది యొక్కరమ్యదేశపునే సాని వ్రాసియున్నాడు. కానకులుగాల పదాతులలో నొక్కరైని కునివలసకులు సంవత్సరమునకు నూరుమంది మొదలగు కలుగదని మరియొక సేనానిచెడివెను. నియమబద్ధముగాని యధామొనరించుటకు వారిన్ని విధముల తగినవారుగా నున్నారని నెహేలియనుగూడ నంగీకరించి యుండెను. ఆరవ గవ్వ నైన్యము 1812 సంవత్సరమున మార్కాగగమునండి పెరు కవకాశల నివచ్చినపుడు రమ్యదేశమునందలి కన్యకకన్యములనుకలిగిన బాధయటుండ విసుగుచులేచిందే కానకుల దళము చిన కానకాన్యకులబాధయే విపరీతనవ్వమును కలిగించినది.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

పొలమూటునుండి వీరు పర్యటనమునకు, కొల్లెగోడ వద్దకు వెళ్లిరి. వారిలో రెండువందలను దాటినవలెను. ఒక్కదానికీమాత్రము వందలయేడవగాని, మిగిలినవారిని పరవలసహాయముతో చాటిరి. కొల్లెగోడకు రాజాగారు తమ భవనమును దివ్యముగ నలంకరించియుండిరి. నగళ్ళముందర నొక పంజరి యనుగ్గుబడియుండెను. శ్రీ కొచ్చి రాజాగారి వ్యాంధు వాద్యము మంగళగీతములు వాయించుచుండెను. మధ్యాహ్నము సుమారు పంజరమునకు గంటలకు గవర్నరుగారు నగళ్ళను సమీపించు నప్పటికి సాముపై నిలువ వారికి మధ్యాహ్నము స్యాంతుమొసగిరి. గుమ్మమువద్ద రాజాగారు గవర్నరుగారిని మాలాలంకృతులుగ చేసి స్వాగతాదిసవ్యలతో సమీపించిరి. గౌరవసూచకముగ శరణులు మ్రోగినవి. సభగూడినపుడు రాజాగారు స్వాగతమునపుత్రికను చదివిరి. అందులో శ్రీగవర్నరుగారికి స్వాగత మొసగుటయొగాక, ఆచుట్టిప్రజలకుగల కొంతలను, కర్తవ్యపాఠములకుగల యిబ్బందులను గాజాగారు ప్రసాదించిరి. పిమ్మట కేరళదేశపు నంబూద్రి బ్రాహ్మణుల ప్రతినిధులుగ కేరళబ్రహ్మ సమాజమువారు స్వాగత మన్ననపుత్రికను చదివి సమీపించిరి. వారును తమయందుగల లోపములను, తమకుగలకొంతలు మున్నగువాని నాపుత్రిక యందు విశదపరచిరి. ఈరెండు పుత్రికలును వెండిసంపుటలు లలో నమగ్గుబడి శ్రీగవర్నరుగారికి సమర్పింపబడెను. గవర్నరుగారు రాండు ముగ్గున పత్రికలకు నొక్కటిగ ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. పిమ్మట గవర్నరుగారు, తదితరులను, రాజాగారి నిర్వహణమునందు గుండు పాఠశాలకు వెళ్ళియుండి, రాజాగారు విద్యార్థుల కొసగినవిందును వీక్షించిరి. ఈ తీరున, వీరు కొల్లెగోడవద్ద వెళ్లి, స్వాగతాది సవ్యలతో సత్కరింపబడి, యచ్చటి విశేషములను తిలకించి, మగడి పాల ఘాటు రైల్వేస్టేషనువకు మరలి స్పెషల్ ట్రైన్ వెళ్ళి, పోత నూరు మార్గముగ వెళ్లి కనివారము, రాత్రి 10½ గంటలకు ఈరోడు చేరిరి. అచ్చట వెళ్ళుటకు ప్రభుగారు ప్రభువుగా రితో చేరిరి. అచ్చటనుండి వారందరును బయలుదేరి తిరిచినా పల్లి మీదుగ వెళ్లి, ఆదివారము సాయంకాలము నాలుగున్నర గంటలకు రైల్వే క్యాంపు చేరిరి. తిరునెల్వేలికి లెక్కరు ట్రాడ్లంటరు గారును, ట్రాడ్లంటరు దొరసానిగారును ఆదంపతుల కచట స్వాగతమొసగిరి. ఆస్టేషనుండి వారు వస్త్రాలనునకు వెళ్లిరి. అచట తిరువాన్కూరు రెసిడెంట్ సీబంగళాలో బస చేసి యున్నారు.

19వ తేదీ యుదయమున శ్రీవారు తురంగారాధులై కలక్టరుగారితోగూడ కొట్టలము అడవులయందు సంచరించిరి. అచటనున్న జలపాతము మున్నగు ముఖ్యవిషయములను తిలకించిరి. వన్యప్రాంతమున జలపాత మధిక నుండగముగ నుండెను. తత్సమీపముననున్న దేవాలయమున జరుగుచున్న సర్వకముగోర్వనమునకు చుట్టుపట్లనుండి చాలమంది హిందువులు వచ్చి యుండిరి. శ్రీవారిరాకగూడ నీజనసహజేశమునకు ముఖ్యకారణము. ఉత్సవ మధికవైభవముతో జరుపబడినది. మధ్యాహ్నము శ్రీవారు సానుచరులై దూరపుగ్రామములలోనున్న జిల్లాదేవాలయములను చూచిరి. దేవాలయమువద్ద మానస్వామి విష్ణు సమేతముగ శ్రీవారికి స్వాగతమొసంగి చారిత్రకసంబంధముగల ముఖ్యవిషయములను చూపించిరి. మధ్యాహ్నము భోజనానంతరము శ్రీవారు అంబసముద్రమునకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభుగారు 17వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఉదయమునందుండి బయలుదేరి ఈరోడునకేగిరి. అచట ప్రభుగారు ప్రభువుగానినీ లిసికొని తిరువాన్కూరు కొచ్చిను ప్రత్యక్షమునకేగెదరు. 18వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు శ్రీవారు రైల్వే క్యాంపు చేరిరి. అచట తిరునెల్వేలి కలక్టరు సి. జి. ట్రాడ్లంటరుగారివారికి స్వాగతమొసంగి ట్రాట్లంటరునుగూడసమీపించిరి. 19తేదీ నెలపుదినుగుటచే వారే కార్యములను చేయలేదు. 20వ తేదీ మధ్యాహ్నము వారు కల్లాది కిరాచి స్టేషనుకు వచ్చి అచట నుంచి పాపనాశమునకే అచట పర్యవేదమునకువచ్చి జలపాతమును తిలకించిరి. తరువాత జలశక్తివలన నడుపబడుచున్న హార్వేయరలనుచూచి అంబసముద్రము మౌన్టులను కేగిరి. అచట సింగంపల్లి జమిందారుగారును మౌదుమాన్దరు టి. యస్. సదాశివయ్యగారును శ్రీవారికి స్వాగతమొసంగిరి. జమిందారుగారు స్వాగతోపన్యాసమును చదివిరి. జమిందారుగారికి జగద్గురు శంకరాచార్య స్వామిలవారు తీర్థపతి యను విరుదము నొసంగిరి. ఆతీర్థపతి నామ మిపుడు పాఠశాలకు పరిపాలకుల వలన నెట్లబడినందులకు జమిందారుగారు తమ సంతసమును తెలిపిరి. శ్రీవారు పిమ్మట నాన్కూలును రైల్వేచి

హాస్టలుకు పునాదినివేసిరి. పిమ్మట శ్రీవారు పోలవరంకోట మ్యూనిసిపలు థెయ్యర్సుకు యస్. కి. మారస్వామి రెడ్డిగారికి రావుబహదరు సనదు నొసంగి క్వీలనుకు రైల్వేమార్గ బయలుదేరిరి. ఇచటకుండి తిరువనంతపురమున కేగెదరు.

కొల్లెగోడ.

మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు శ్రీవారు గాజాగారి మౌన్టులను చూచిరి. పిమ్మట రెడ్డపంజిలో ఆడుగిల్లల కొంటలమునుచూచిరి. వారికి బహుమతులనుచ్చిరి. వారికి విందు చేయబడెను. అచట నొకగంట యుండి కొంటలగారి అచట తేయాకుపానీయమును పుచ్చుకొని 5-15 నిమిషములకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

వైద్యశాలానౌక.

ఈ పాగడోడలో పనిచేయుటకు చెన్నరాజగారిలో నున్న మిలటరీ సివిల్ వైద్యవిద్యార్థుల నేర్పరచువిషయమున గవర్నరుగారి ప్రకటనము.

వైద్యవిద్యవర్ధింపించుచున్న మిలటరీవిద్యార్థులు త్వరలోనే గడిచేదశవలసిన యావశ్యకత గలిగియుండుటచేత వారు యుదరాసు వైద్యశాలానౌకలో పనిచేయవలసి క్లాసునీయము గను సాధిమానముగను తమకు సమర్పించుకొనినను వారిని స్వీకరించి వారికిరిక తీర్చి వారి నటుల నియమించుట కవకాశము లేకుండనున్నది. వీరు విద్యాభ్యాసము పూర్తిచేయగానే నైస్యములలో పనిచేయవలసిన యావశ్యకత కలుగును. వీరిలో చాలమంది యాధర్వంగమునకుగూడ పోవలసియుండును. కాన ముందు గలుగనున్న యవకాశమును గమనించి ప్రస్తుతము తమకోరిక తీరవలయు కర్వధా వీరు తలంపకుండుగని నేనతలంచుచున్నాను కాన నీమదరాసు ఓడలో పనిచేయుటకు సివిల్ వైద్య విద్యార్థులలో నుండియే యెన్నుకొనబడును. బహుశా యిరువదిమంది నియమింపబడుదురు.

ఈ వైద్యశాలకు బహుమానములు

శ్రీ గవర్నరుగారి ప్రకటనము.

కేవలకోట నివాసులగు సోమసుందరం శెట్టిగారు పంచదాక 5 వేల పానులను, ఉప్పు 5 వేల పానులను ఇచ్చిరి. చెన్నపురిలోని సి. ఆర్. అండు సమస్తవారు క్రిములుండుటకు వీరులేకుండ చేయబడిరేకుచూచుబడిన రెండు పెద్ద పీపాలను శత్రుచిత్తోపదాగము నిమిత్త మొసంగిరి.

చెన్నపురిలోని కన్నాటకమరల కంపెనీలోని ఆంగ్లేయోద్యోగులు 482 చిన్న తువాళ్ళ నొసంగిరి.

నియోగిమహాసభ.

అక్టోబరు 15వ తేదీ తమ పత్రికయందు అయిదవ పుట చివర కాలమునందు ప్రచురించిన, “నియోగి మహాసభ” అను శీర్షికను చదువబడినది. “రాజమహేంద్రవర పట్టణము లోని నియోగులందరుగూడ యొకసభ గానించిరి” అని వ్రాసి యున్నది. ఇది కేవల మసభ్యము. సావకాశముగా గమనించిన చదువరులకే విశేషము కాగలదు. ఈమహాసభ స్యసంఘము నందు బహిరంగపాఠశాలక విద్యుల శాస్త్రాచారముల నియమమున గమనించుచు శ్రీకొలది పాటుబడుచున్నదిగాని మతాంతర మానవజాతిరకు ఏర్పడియుండలేదు. “కర్మశ్రేష్ఠ సద్భావ సిద్ధిశ్చ” అను వచనమువలన జన్మపంపరలను మాపులు బొందుచున్నారు. కర్మవైచిత్ర్యముచేతనే గుణములను భేదించుచుండవచ్చును. దీని ననుసరించియే గీతాశాస్త్రమందు కృష్ణభగవానులు చాక్ష్వర్ణ్యవిభాగ మేర్పరచినట్లు తెలియుచున్నదిగదా. కాన మతాచార విధులకు లోబడుట కలవడని మనోవ్యాపారముగల కొందరిచే నీసభ మతాచార విధుల కనుగుణ్యముగా నడపుట తగదని అభిప్రాయము గనబడిచిరి. పురమునందు ఉభయముల నికసింతుట ధర్మమేగనుక ఆస్తికాగ్ర గణ్యులు కొందరు నీసభను నివ్వహించ సమకట్టిరి. కార్యక్రమమును చాలావరకు జరిగినది. శ్రీచిదానందస్వామిలవారి వార్షికారాధనము స్యసంఘమునందుండు తిచ్చిమృగలచే జరిపించి తీరకలయునని నిర్బంధించుటలేదు. కాని సభాసంబంధముగ దీనిని సభావసమునకు ముందుగా జరిపించవలయునని ఇదివరకు జరిగిన సభలో తీర్మానము చేసియున్నారు. ఆస్థానము జరుపబడుచున్నది. 1-2 తీర్మానములకు ప్రత్యుత్తరము ఇదివరకు జరిగిన సభానివేదనలు చూచిన వివరముగా సమాధానము వచ్చుగనుక ప్రత్యేకముగా వ్రాయదలచలేదు. తీర్మానములకు సమాధానము కొరవడవలయు ఆప్తులేగనుక వారికి సమత్తరములనిచ్చు పూర్వ సభావృత్తాంత పత్రికల

నిచ్చుటకు సంసిద్ధముగానున్నాము. 3వ ప్రశ్నయందు “పద్ధతి నియోగము” అనుదానికి వ్రాసిన నిర్వచనముసారమే వీరి తలంపులన్నియు ఇట్లులేయిండునని చాల చింతగానున్నది. ప్రేమతో శ్రీశ్రీరచారిత్రమును చదివిన ఇట్లు “పద్ధతినయోగము” అను దానికి నిర్వచనము చేయవలసిలెచుచున్నాను.

శ్రీ వెంట్లండు శర్మ.

II

ఈనెల 15వ తేదీ పత్రికయందు వైద్యసభగూర్చి వ్రాయబడిన రాజమండ్రి పురవాసుల తీర్మానములను జదివి తిని. వీరు వెల్లడించిన యభిప్రాయములు మనసంఘమునకే గాక దేశమునకును శ్రేయస్కరమైనవిగ నట్లుచున్నవి కాని యిన్ని సంవత్సరమునందుండియు నీ నియోగిమహాసభ సాగుటయే మిక్కిలి యాశ్చర్యకరముగ నున్నది. నియోగుల బ్రాహ్మణజాతులలో చాల ప్రతిష్ఠ గాంచినవారు. నియోగి అని చెప్పకొనటలో ప్రతివాడును నొకవిధముగ గర్వముపొందును. మనపూర్వులు రాజనీతి, కవిత్వము, ధర్మపదార్థము, మానవ నేత మున్నగువానిలో చాల ప్రసిద్ధిపొందినవారు. ఆట్టి యుత్కృష్ట శ్రీతి యందుండిన మనసంఘము దేశమునందలి యితరసంఘములవలెనే ప్రస్తుతము హీనస్థితికి వచ్చినది. మన మెంత దుస్థితియందున్నను మనప్రాచీర్యోత్తము మనభావ్యభివృద్ధికి ప్రోత్సాహమును కలుగజేసి సహాయభూతముగ నుండకమానదు. కాని, మనసమూహివృద్ధి కేమిచేయుచున్నాను? ఈపనిచేయుచున్నామని చెప్పటకు నాకేమియు కనుపడుట లేదు. నియోగి మహాసభ యను పేరున నొకసభామూలము జరుపబడుచున్నది. ఇది స్థాపింపబడినప్పటినుండి వీరివలన మనసంఘమున కెంతయొ ఉపకారము వాటిలనని చాలమంది ఆశపడిరి. కాని, వారెవరలన్నియు నిష్ఫలములయినవి. లాభములేక పోవుటయే గాక దీనివలన ముందుముందు మహాపదము వాటిలనను భీతికూడ దీనికార్యక్రమమునుబట్టి కలుగుచున్నది. నియోగి మహాసభ శ్రీచిదానంద సరస్వతీస్వామిలవారి యారాధనతో ప్రారంభింపబడి పూర్వావధానముల పరిక్షలలో నుత్తీర్ణులయిన నియోగి విద్యార్థులకు బహుమానము లిచ్చుటతో ముగియుచున్నది. మన పోకెన్న రామనామలకు, పెద్దన్న తిక్కన్నలను, ఆక్కన్న మాదన్నలను వగలి యీ చిదానంద స్వామిని భూజించుటలో నొక విధముగ సంతాపము లేకపోలేదు. దేశహితైక కార్యములందు పాటుపడిన వారిని మన మెల్ల రము గీర్తించవలసినదే. కాని, నియోగి మహాసభా పీఠమునెనుండి మహాజనుల కల్ల నాదర్శముగా ప్రకటింపబడుచున్న యీ చిదానంద సరస్వతీ స్వామియను నాయన యెవరు? ఈయన సంఘమునకే మహాపదకాము చేసినాడు?

ఈయన నియోగిబాలురకు స్వార్థము నేర్పినాడట. అందు నిమిత్తమే బందరులో ఒకపాఠశాలను నెలకొల్పెనట. వైదికులవలెనే నియోగులకును యాజ్ఞాదీకము నివ్వహించు సధికారము కలది చెప్పినాడట. శ్రీ పునర్వివాహములను ఖండించివాడట. ఇదియ యాయన చేసిన ఘనకార్యము. ఈభోధనలను దేశమున వ్యాపింపజేయు నిమిత్తమే కొట్టిత్వర శర్మగారు నియోగిసభను స్థాపించియున్నారు. ఏనియోయు క్రిచేసి చాలవఱకు క్రాపింగునియోగుల సహాయముతోడనే దీనిని నిర్వహించుచున్నాను. క్రాపింగువారు కొట్టిత్య శర్మగారిని మార్చుచున్నవనియు, కొట్టిత్య శర్మగారు క్రాపింగులను మార్చుచున్నవనియు, దురభిప్రాయముతో నిరంజనము సభను నెట్లు కొనివచ్చినారు. ఇప్పటి నియోగిసభవలన దేశమున కేమియు నుపకారము కలుగ నేరదని యాశిగానమృతము. ఈ యుద్యమము దేశానర్థమైనది. హిందూదేశముయొక్క హీనస్థితికి మనవైదిక కర్మలేచాలవరకు తోడ్పడినవి. కర్మశ్రేయగు వైదిక దేశాభివృద్ధికి గావలసిన సంస్కరణములేదనియు నంగీకరింపబాలడు. నియోగులు లౌకికమునందు బెరుగుటవలననే వీరియభిప్రాయములకొంతవఱకు విశాలముగనున్నవి. వీరినిచేరి వైదికమునందు ప్రవేశపెట్టుటవలన నియోగిసంఘమునకే కాక దేశమునంతటను మహాపకారము వాటిలును. కాలవశముచే మనసాంఘిక నియమములన్నియు మాటిపోవుచున్నవి. ప్రాచ్య ప్రతిష్ఠిగాగరికతలకు సంఘట్టమును సుభదించినది. వీరి ననుసరించియే ప్రస్తుతము మనము మెలగవలయును. లేనిచో నింకను నాశనముగుడుము. అట్టి నాశనమును శీఘ్రముగా గావించు లీడిములే యిప్పటి నియోగిసభయందు గాన వచ్చుచున్నవి. దేశాభివృద్ధిని గోరువారు దీనితో సంబంధము కలుగజేసికొనుట యనుచితము. ఇప్పటిసభపూర్తిగా మార్చిన మహావలయును. లేనామనసంబంధమును మానవలయును. తిరిగి దేశమునందు సర్వావధానములతోగూడిన వైదికమును నెలకొల్పటమత్రము మహాపరాధము. ఆధునికాభివృద్ధికిని వైదికమునకును నెట్లుపోసగును.

ఈకాలపు నియోగి

మృత్యుంతరాలు.

మృత్యుంతరాలు.

(భూ విశేషముల యొద్దనుండి)

యొద్దనుండి-అంధ్రపత్రిక.

శ్రీమద్భగవద్గీతా 18:—ఇప్పుడు ఎప్పుడు విశేషము యొద్దనుండియును గాక కడపయందును లేవు. అంధ్ర-విశేషము మిక్కిలి స్వల్పముగాను దొరుకవలన ప్రతిగ్రామములోను పుష్కలముగాను లేకుండునట్లుగానున్నది. సామాన్యముగా నయితేను వారాధికముగాను లేకుండునట్లుగానున్నది.

స్వదేశ పరిశ్రమలు.

ఇట్టిగ్రామములలో స్వదేశముల నభివృద్ధిపరచుటకు మీరు ప్రయత్నించుట వ్యాసములు మిక్కిలి చిక్కుగన్నవి. ఉపన్యాసములలో ముగించిన గొప్ప ఘోషిత్వము నెన్నడును చేయుటకు మహాత్ములు కొందరు కించముగల్గుకొని పనిచేయుట ముష్కము. మనప్రభుత్వమువారికి సహాయముచేయుటకై ఉత్సాహమును చందాలుపెట్టిన రాజభక్తి విశ్వాసముగల మహానుభావులకు స్వదేశభావము లేకయెందునా? ఇట్టి కార్యములకు సామాన్యులు పూనుకొనిన ప్రయోజనములేదు. హానీలే. దివాన్ హామీదార్ ఆదినారాయణయ్యగారు, న్యాయ సుబ్బరావుపంతులుగారు పోలవరంజమీన్ దారుగారు మున్నగువారు పూనిన సమీక్షదారులను ప్రోత్సహింపవలెనని ఉత్సాహమును ప్రకటించినది. ఇప్పుడు అనినసాంతు దొర నానిగారు నయితేను ఈవిషయమునకు పూనుచున్నది.

యొద్దనుండి.

గూడూరు సభకలెక్టురుగారు ఇ. గ్రహముగారు యొద్దనుండియుండి చందా పొగుచేయుట కేసల 10 లేదా 15వరకు మెంటు గలవారైనాను సభచేసిరి. అందులకు ప్రీతిపూరితముగాను రాజా ఇనుకంటి. వేంకటరాయనింగారు మొదలగు రాజబంధువులు, సంస్థానము, గవర్నమెంటుఉద్యోగములు, వర్తకులు వ్యవసాయకులు వచ్చియుండిరి. నెమలి, సుబ్బారావుగారు, విగ్రహము, శ్రీనివాసాచార్యులు, గొంతల మియ్యసాహెబులు, మొదలగువారు యొద్దనుండియును కా రణములు, మనముచేయవలసిన సహాయము మొదలగువిషయములనుగురించి మాట్లాడెను. యా 1500 వరకు చందా వాగ్తముచేయబడెను. చందాలు నమూనాచేయుటకై ఒక కమిటీ యేర్పాటుచేయబడినది.

మృత్యుంతరాలు.

స్వదేశ విశేషముల యొద్దనుండి.

అంధ్రపత్రిక.

ఒంగోలు అక్టోబరు 19:—కడపనెల 10 వ తేదీ నాడు ఒంగోలులో ముగల విశేషములను ఆత్మహత్యి ఒకటి జరిగినది. ఈ పట్టణముందు అమెరికన్ బాప్టిస్టు మిషన్ వారు నెక్కువేల జనులకు క్రైస్తవ మతమును బోధించుచు వారికి అన్నివత్సరములను విద్యగలవారును. పరిపోషణకంద బాలకులకు హైస్కూలును, మరొకటి యెలిమెంటరీ స్కూలును, బాలికలకు ప్రైవేటును స్కూలును ఇంకొకటి యెలిమెంటరీ స్కూలును చక్కగ పనిచేయుచున్నది. ఈ పాఠశాలలు ఈ ప్రాంతముందును కలకొలదిగాను బాల్యములకును యువకులకును విద్యయు లోకజ్ఞానమును తిరిగి నాగరికపుష్కలము నొసంగి ఆత్మబుద్ధియుగా వారిను నొక వాక్యములను మార్చి వేయుచున్నది. క్రైస్తవులు వీరిని జేబట్టి ఇలు లేవమనియెడల వారికిని జాత్యంధులయి, మూఁగులయి సంపదించి యుండువారితే. అయిన ఏ ఘనకార్యమునకు ఒకా నొకప్పుడు కొరతగానినందుల విధానము మే యెన్నడును క్రైస్తవ మతములో ఉచ్చుట నున్న బాలికల బోధించుపాఠశాలయందు దొక యజమానముకట్టి పాఠనామందునకు చాల చింతించుటను, ఒక బాలిక కొన్ని దినములనుండి తన్ను అక్రమముగా తొలగివలెనని యెట్టి నిర్బంధించుచున్నారని తలచి పని సరిగాచేయక ఎదిరించుచుండెను. అందునై భోజనకాలాగ్నేయముగా పనిచేయుచున్న మైరా దొరసానిగారు ఆ బాలికను కొంచెము కడపముగా తీసివెట్టెను. అప్పుడెక్కిరి యెదిరించి మాట్లాడి నందున ప్రధానమునకుగారు భావ్యముగా తీసివెట్టెను. ఇంతల కొద్దికే భోజనకాలం దాటియెరిగి ముందుగా పాపము పట్టి పగలే దుమికి జీవత్వము మొనర్చెను. అప్పుడు నెలసరి యయి

నందున బాలికల తిరుగుదల, అన్నదమ్ముల నాయాకలను మంత్ర యొందెను. ఏదో అక్రమము జరిగినందున ఆ బాలిక ఆత్మహత్యచేసికొన్నదని ఎక్కువ తొందర కలుగ జేయబడినది. చివరకు కొందర ప్రముఖులు వారికినిగల విశ్వాసముగల రైలికలమేదయను బాగులేని కేసును దరఖాస్తుచేసి కడపయందు ఆట్ల జరిగెనట్లు విచారించెను. అనుభూతియు కొందరు పాఠశాల కంచాయితీచేసి నలుమేజిక్రీటు యెదుటనే బాలికను కొంచెము కడపముగా తీసివెట్టెనందున దుర్భాషాయపడి ఆత్మహత్య నొసర్చుకొనియెనని తీర్మానించెను.

పట్టణ పరిశ్రమలు.

కడప మండలమున పట్టణముందు అపరమధునిక మొదలు ఈ మధ్య కలరాబాధయు ప్రవేశించి మిక్కిలి భయము కలుగజేసెను. సుమారు 20 మందికి లెగినది. అందులందు గురు చనిపోయెను. నాసిరేపి ఇన్నెక్సువులు ఈసహకారులను నొగ్గులచెంతకుం బంపి దొరకము వారు సమయచేసిన బాధలు కట్టించెను. ఇందు మధ్యముగా లేదేమిమనగాను మాదా వీరలు బాధనొందు చున్నప్పుడు వారియొద్దను బోయి పలు విధముల ఉపచారము చేసెను. ప్రస్తుతము జ్వరములు హెచ్చుగానున్నవి.

వివరీత శౌర్యము.

రాజసన్మానము.

పూర్వకాలమును అనగా ఎంతపూర్వమో సరిగ్రామ పీఠం లేదు. కాని క్రీస్తుపుట్టకమునుపు చక్రవర్తియొక డొక సామ్రాజ్యమును పరిపాలించుచుండెను. “అహం నా పరమో భర్తా” అను కార్యకర్తనుండి దీనికి విశ్వాసముగలవగుట వలన నలిన పరిపాలనమున సంగ్రామమును చేయగూడ వివరములంద చాలకాల ముక్కిని భరావంతులను మొనరించెను. “రాజులందరును పరస్పరానురాగము గలిగియుండవలెను. స్వభావము కొరకు ప్రజలను బలించుచు వారి కుటుంబములను ముఖసాగరమున ముంచగూడదు. “పాపం చెరువు పొందులేదన్న” యని సమయము తలచించినపుడెల్ల నాలేదు రాజులందరితో చెప్పుచుండుటయేగాక సభలలో నుపన్యాసించుచుండును. ప్రతికలలో ప్రకటించుచుండును. ఆహా మన సార్వభౌమము కాంతిమూర్తి యని సామ్రాజ్యములలోని వారిందరును కొనియాడుటయే గాక పరరాజ్యములవారు గూడ నలిన వినుతుంచుచుండెను. ఉన్నటులుండగా గుప్తచక్రవర్తమునకుండ చక్రవర్తి యొద్దమును ప్రకటించెను. అసంగతి వినినంతనే ప్రజలందరును సాశ్వత్యపద సాగిరి. ఆశ్చర్యపడిననెమి, అపరిచితుడనెమి, అలంకరితుడనెమి, ఆహామత్యపదేద. ఆలంకరితుడనెమి, ఆయుధమునులే ఆజిరిగియును అందరు కలులును ఆరుగవలసినవారైరి.

పొరుగుదలనున్నది. వారములోజులైనది. సార్వభౌమము దొకనాడు సభామధ్యమున నెలసరియు నలంకరించుచుండెను. ప్రధానమంత్రి ప్రక్క నొకసముచిత సలంబున గూర్చుండియుండెను. పూర్వలో యొద్దముచేయుటకు పనికిరాని కారణమున నిండ్లకడనున్న వారు కొందరు అనగ, కేరవృద్ధులు = పసిబాలురు. సభకువచ్చియుండి. ప్రధానమంత్రి ఆసనము ప్రక్క వీరపురుషోచిత కస్తూరియాభరణములను పురుషులు కొందు. వారుగా నిలువబడి యుండి. మంత్రి లేచి నలువబడెను.

మంత్రి:—ప్రజలారా! నేడొకటి జరుపబడుటకు కారణము మేమో నే నెలంగించుచున్నాను. మీరందరూ లంకంపవలెను. మన కీశ్రు నే నెల వేక పం ప బ డె న నెలకులలో లేమ పర్యాయమువలన నెచ్చుకార్యముల నొనర్పగలిగిన యీ పురుష పురుగువులకు అర్హతలన్నియు చేయబడుట మహారాజుగారు సహజముగా భరించియున్న సభను సమకూర్చుటకు నా కనుజ్ఞయునుగలది. యుద్ధములందు మే కొదికాలమేయును యెరిగి స్వల్పకాలముననే యిట్టి సభలను చూపించిన మీ సన్మాన పూర్తియు, లక్ష్మీ పురుషుల మార్గదర్శకులు. వీరవల సునకా శ్రమలను స్వాధీనక్రీతో చేయుగలిగిన శూరికభామలందరును గూడ వీరవలెనే శ్రమిక్రమముగా వాస్తవ్యుగౌరవమునకు వారైయుండును. అంతరిత ప్రసంగముచేసి ముద్రసమునున్న వానికికొక పెన్సిలును వారికి వారికి వైపులకు వంకనము చేసి నిలువబడెను.

చక్ర:— సచివారా! యీ విషయముల విక్రమమును మేము వీలుచేయుచు మనగొనుచున్నాము.

మంత్రి:— సుహృద్భా! ఇంద్రుని సహకారముతో, కడలకమెదలక కత్తియు, కన్ను తి యునచోడక సుధాన్యముగనున్న వారి నాదుల ఆహ్వానములలో ఆహ్వానములతో నీటిము పాలి పానముచేయ

మంత్రియగుట ననగ నేనా బలతే యెడల. సభాసభ కై వారములు మున్ను ముట్టినది.

మంత్రి:— సుహృద్భా! మరొక చిట్టము. చలపతిని వాస్తవ్యుల ముగ్గురు శ్రీలు.

చక్ర:— సభలో మరల మరల గూర్చుకొనుట బహులజేరినది.

మంత్రి:— కిక్కిన ముగ్గురును వచ్చి పూర్తియైన పురుషులు (సభలో కొలకలము నమర్రుగూడ నలంకరించినది)

మంత్రి:— కిక్కిన ముగ్గురును వచ్చి పూర్తియైన పురుషులు (సభలో కొలకలము నమర్రుగూడ నలంకరించినది)

మంత్రి:— ఈ పురుషులు యొద్దరంగమున కిదియారమునను యొక జేవాలయము కడగే యెదుట పూజచేయించు యచ్చుకు నొక్క ప్రేటున సరికెను.

(సభ్యులందఱును మరల చేతులరెట్టిరి.)

మంత్రి:— అంతటితో నాగక ఆ రేవాలయమును గూడ తగులరెట్టివచ్చెను.

ఈ ప్రతాపములను విని శక్రవర్తి సంగోపముతో మీసముల నొడివేయుచు “మంచిది మీరు మీమాతృదేశము నకు తిరిగివేరు వెచ్చితిరి” అని మొదటివాని మెడలో బంగారుగొలుసు వేసి రెండవవాని చేతి కొకకంకణమును తిరిగిచ్చెను.

ఇంతలో మరొకవీరుడు వందనముచేసి నిలువబడెను

రాజు:— బల్లిడుడా నీవేమి ఘనకార్య మొనర్చివి.

వీరుడు:— చిత్రము నేనెంతకార్య మేమియును చేయలేదు. పసిబిడ్డల దురిని మూలము నాకొని వారిపురుషుల కడలరె నున్నాను.

రాజు:— సరే అదిమాత్రము స్వల్పకార్యమా ఇదిగో నీకు రెండు పరికములనిచ్చితిని భరింపుము అని రాజు వారికి పరికము లంకరించునపుడా ఘోరికార్యమున కానభ్యోగ్రుడ్డ నీరు గ్రుక్కుకొనువాడైన నొక్కరు నగపడలేదు.

ఇంతలో మరొకవీరుడు 2 హుమానార్థియైనచి నిలువబడెను. వారికిం ను మీసకళయైన శిగ్గుడలేదు

మంత్రి:— సుహృద్భా! మరొక కార్యమును నొక నెల కిడ్డ నిలిచి చంపగలిగెను.

రాజు:— ఏమిచేరి కరగరగితుడా? ఆయుధము పట్టు వారి నొడించుటలో ఘనతలేదే.

మంత్రి:— చిత్రము నాంభి సాయవడిగాను. కట్టిచేతులలోనున్న పిల్లవాని నాతడు చంపెను.

రాజు:— అలాగుచెప్పుము అటులైన సరే ఇతడు తప్పక మొనగాడేయని రాజుతో గ ధాలింగన మొనర్చి స్వయముగ నొకపరికమును వారి వత్సలమున నలంకరించెను.

మంత్రి:— సుహృద్భా! మరొక పురుషుడున్నాడు. అతనియొక్క కొనియాడదగినది.

ఇంతలో మరొక డెదుట నిలువబడెను.

రాజు:— మేమావిషయమును శీఘ్రముగ వివరీతము.

మంత్రి:— శత్రువులు మనసెబడ బోవుచుండ నీకు వారి శ్రీలును కొందరు పట్టితెచ్చి మన మైక్రమునకు మొదట నిలువబడ్డెను. కానవామి యి శ్రీలును చంపుకొనకలసి వచ్చుటచేత తుపాకులను కాల్చుచేరి.

అనాట వివరీత సభలోనున్న హామతిముగ బయలుదేరినది.

చక్ర:— నిజముగా యొద్దరంగమున వాడితొక్కడే ఇదివికెరిగినవ్యానమైన చేయదలెను. ఈమెల్యలహారములే నికర్తము.

అని వారి మెడను వేయుంతలో మరొక డెదుట నిలువబడెను

మంత్రి:— స్వామి! యావీరుడు. వైరుల పూజ చేయుట వారు చూచుచుండగ కాళ్లతో తొక్కినాడుచేసెను.

రాజు:— బలతేమి మంచియొక్కవారి కాంచనాంబులనుల నొసగుచున్నాము.

అనియుండు వీరులందరి సభివందించి చక్రవర్తి వీరి హాసమునుండి లేచెను. సభాసభ లకరతాశములు జనుజయధ్యానములు ప్రతిధ్వనించుచుండెను.

చక్ర:— వీరందరును సుహృదులు. అతిరసక్రేస్తుల చేసినకార్యము లయ్యె పురుషులు. వీరికంకొకరు తిరిగిపోవు వారుగారు. మొదట్నున్నులని స్వయముచుకే సమకూర్చుకొనున్నాను. తనగర్భమున జేరినవీరులన్నివిధించి లవల కళిమాల పొంగిపోవుచున్నది. వీరివీరవహార ములంకరించి వేరకామియులు పుష్పకర్ణము గురిపించుచున్నాను. దేవదంధులు (మోగుచున్నట్లు. నాకు కలుగుచున్న యానందమున కవధిలేదు. భగవంతుడు మీకభిలషులను నొసంగును. భగ్నులొకరు పొందుచున్నవనకు నీలయము చేయవలెగాక.

అనియుండు లాభివర్తియింది రాజు లొకటి పోయెను. ముందు మరొకటి పోయెను. మూడవది పోయెను. నాగకమునకు పోయెను.

భక్తి విషయము

శ్రీమద్రాజగోపాలకృష్ణసాధనాధికారి యేర్పాటుక్రింద శ్రీకృష్ణ జన్మాష్టమి యాత్నముల సందర్భమున నీనెల 19వ తేదీన భగవద్గీతలోని భక్తివిషయమున గూర్చి ఆనిబిసెంటు దొర సానిగా రుపన్యసింపిరి. గౌ. దివానుబహదరు జస్టిసు జి. సదాశివయ్యరు బి. ఎ. యం. ఎల్. గా రగ్రాసనాధిపతిగ నుండిరి.

ఆనీ బిసెంటుగారి ఉపన్యాస సారాంశ మిచ్చుట వ్రాయుచున్నాము:—ప్రపంచమంతయును యాధ్యమతోనిండి యుండిన ప్రస్తుతకాలమునందు భక్తివిషయ మప్రస్తుతముగ నుండునని కొందరు తలంపవచ్చుగాని భగవద్గీతలు యాధారం గమున నుపదేశింపబడినవి. అచటనేభక్తిచాత మధ్యనీప బడినది. సన్నగూర్చియే ధ్యానము చేయుచు పోరునట్లుమని శ్రీకృష్ణభగవానులు బోధించియుండిరి. వృత్తియందును, గున్న హితవస్తువులయందును భక్తి యాధారము కలిగియుండలేదు. భీతిభయమునను గ్రామగంగమునం దైననుగూడ నమరాగ పూరితముగ వృద్ధులమేభక్తికి నిలయమని యామె నడిపెను. భక్తికేసభ్యసించు విధమునభక్తికునివ్రతమునందు కలిగెడు ఫలితము, అపవద్ధ్యమును భక్తికి స్వాధీనముగ భావమును క్రమక్రమముగ సర్వమును భగవద్గీత మొనరించు శక్తి మొదలగు విషయములనుగూర్చి యామె యన్వేషించెను. ప్రతిజీవీయం దును గల యాత్మనుగూర్చియు ఆత్మకుగల విశ్వసమాకర్షణ శక్తినిగూర్చియు విశ్వసంక్షేపశక్తినిగూర్చియు ఆత్మశక్తియై మెరుగుటయే యగ్నికోకిని మూలాధారమును విషయమును గూర్చియు నామె విశ్లేషముగ ముచ్చటించెను. మానసోప యోగమువలన వాంఛలను మార్చుట కారోహణక్రమమున సాధ్యమనని యుపదేశించుచు గీతలలోనివిషయములను మెల్లు మెల్లున కామె సమన్వయించుచు నుపదేశించెను. చివరకు భ్యాసమువలన సాత్వికత్వవృద్ధిజ్ఞానము కలుగనని యామె నూచిం చెను. ఉద్రేక మే ముఁపునకు గలఁముఖ్యశక్తిమనియును ఉద్రే కములేకుండ నేపనియును సాధ్యముకాదనియునుగూడ నామె నొక్క వక్కాణించెను. ఉద్రేకభావము మితముగాగలవా డెట్టి ఘనకార్యమునుగాని సామాన్యకార్యమునుగాని నలంప నె. తెలివైనవాడు సమర్థుడౌతాడు. వివేచనాశక్తికార్యమునకు పుంజుకొల్పుచుగాని కార్యసాధనయై మొనరిగలగునదియైతి ముద్రేక మే గామెమరియుండుగాను. భక్తి, జీవమునుపరమమూర్తి యైతిమాత్రమే భక్తి ప్రపంచహితముకొరకు భగవంతునికి సహకారిముగ పనిచేయునటుల నొనర్చునని యామె నుడిపెను.

పిమ్మట భక్తి కేసభ్యుని చేయుట కవసరమగునంతరపులను గూర్చియు ఇంద్రియ నిగ్రహాదోషములనుగూర్చియు శరీర మును భావంతోనకు స్వసమర్పణ మొనర్చుటనుగూర్చియు సగ్రాసనాధిపతి ప్రబుధభాషయందు చక్కగ బోధించిరి.

భావితవాతయిత.

మహాత్మామున గౌ. బి. నరసింహఅయ్యరు గారు జాతీయ లక్షణములనుగూర్చి ఒక యుపన్యాస మిచ్చిరి. భగవద్గీతలోని భావితవాతయిత లేదనయు అట్టి దానిని కలగ జేయుట కనకాశమే తేదయు కొందరు చిదేశాయలగు మహాత్ములు నడిపురావ్యయల నాయాశుండించెను. కోరిక జనకము. తలంపు జన్మము. వ్రాచి న తల ము నం దును ప్రస్తుతి కాల ము నం దును గూడ భిన్నములనువాకి కలుగుచున్న బోధనకేవలము, మిత భేద ములు భావ మే భేద ములు, సాంఘిక భావన భేద ములు, ముద్రాభావన భావయోగ్యత, నిర్భావలను భావము పుట్టుకొనవలసిగాను. మహాత్ముడు ప్రభుత్వమునను కలిగినభావభివృద్ధిని గురించివ్రాసిన వులు సంపన్నులకలిగియుండలేదనితలంచుచుపోరాడు. హిందువులను మహాత్ముడు ములమనుగూడ నింతిగ్ధాతము ద్వికలహా మోక్షము లేదు. కలహమును కలిగించుటయే పనిగానుండు కొందరు శత్రుహితుల కుట్రకత్తియలనను అపప్రతిముగ నాచరించెను. విధానిమునకు కృతరీతిముగ నప్రతిభివృద్ధివహో రుండుట ప్రకటించుటలను చిలంపారాటము లనవచ్చును కలుగుటకు కారణమైనదిగాని పరస్పరసహనము నిరంతరమును ప్రభావోద్యమము లేదు నను నిర్వహణము. మాతృభూమి, ఆద్యాత్ములు, భాగ్యవస్తువులు వాంఛలు మున్నగునవి సమానముగ నుండుటకు భావితవాత ముఖ్యంగములు. ఇట్టివాని నన్నిటిని సత్వికములగు నొన్నగూలిన యాంక్షప్రభుత్వము వలననీయును. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న సంగ్రామములను సామ్రాజ్యసంరక్షణము కొరకు గ్రాణ సమర్పణము గూడ మనవారు నేర్చుకొనగలగుచున్నారు. భరతిభండ

నానులకు కొన్ని ప్రశ్నకలక్షణములు కలవని విచేకియులు గ్రహింపబడియున్నాడు. భూతదయ అతిభూతాద, గహనము తత్వజ్ఞయత్నముననునవి భారతీయులకు ప్రశ్నకలక్షణములని వారుకనిపెట్టిరి. మిలోనావారణములను పురస్కరించుకొని విషయము విపులవ్యాపమని నిర్ణయించుట తగనిపనియేయగును గాని భారతీయుల మానసిక శక్తిరూపాంతరమును బాల్చుచున్న విషయము యధార్థము. వాకు క్రమ క్రమముగ యాత్మశక్తిని వ్యక్తమొనరించుచున్నాడు. కొన్ని కొన్ని కృత్యములకు తాత్కాలికముగ దీనివలన కొంతకష్టమును కష్టమును తలపించినను ముత్తమమీద నిట్టియాత్మశక్తి ప్రకటనము సురక్షితసాధనముగ నేర్పడును. అన్యాయమును దౌర్జన్యమును కలిగింపు దెవనిపట్టుకు వాడే ప్రతిపురుషునును గూడ నట్టిదుష్కార్యముల నెదిరించుచున్నచో నట్టిదుష్కార్యములను నిరసించుటలో జనులయం దేకేభావ మతితయముగ నున్నదినియు నట్టిచో నట్టిదుష్కార్యములను స్వాతంత్ర్యముగ నొనర్పరాదనియును దుష్కార్యచరణా భిలాషులగు వారు గ్రహింపబడుదురు. ఒకచో నొకడెటుల దౌర్జన్యము నెదుర్కొలిగినచో వాని ప్రవర్తనము గమనించిన సమాపకర్యులందరును గూడ దౌర్జన్యమునై నానకి తొడ్చు దెదరు. క్రమక్రమముగ బాధించరాని శక్తి క్షీణింపక తప్పదు. కాని సాత్విక శక్తి ప్రకటనమును భారతీయులు నిరంతరమభ్యసించులెను. ఆభ్యాసమువలన గది భావిభారతీయులక్షణములలో నొక్కటిగా నెప్పడలగును. దురాచారనివారణమునకును దౌర్జన్యనివారణమునకును వివిధ వ్యాపార లోపనివారణము నకును భారతీయు లసమర్థులుగానున్నాను నాందోళన మిట్టి లక్షణమేగ్గుడుటతో నివారణము కాగలదు. అంతటతో భారతీయుల మతసాంఘిక రాజకీయ ప్రశ్నములన్నియును సులువుగ నేలినావును. అని నరసింహఅయ్యరుగా రుపదేశించిరి.

నైస్య చిహ్నములు.

దక్షిణాఫ్రికా యాధ్యమశుభ్రాగ్రహము తూర్వగ్రహములు చెలగుచుండ రణభయంప్రాగుచుండ పతాకము తెగురుచుండ సకలవంశజనులలో దంజుమారెడు సింహుల వర్ణకర్ణి నైనై కాన్వకనములధరించిన వైనికులు సుగ్రహముగ నెరుచుండ నాంగ్ల సేనలు సంగ్రామమున కేగుచుండెను. శిరోశ్చక్రముల యందు పింఛములును భుజములయందు తిళితశివెరయు గొలు సులును వక్షములందు రక్తవర్ణముగల పట్టుములును ప్రకాశించు చుండ నడచు వైనికోద్యోగుల సోయగము మరింత దగ్ధనీయ మగుచుండెను. పిమ్మట గోధూమవర్ణ వసనముల నుపయోగింప సాగిరి. దూరమునందున్ననుగూడ వైనికోద్యోగులను శత్రువులు సులువుగ పోల్చులగునట్లు వారికి ప్రత్యేకాలంకారము లను సమకూర్చుటవలన కలుగునట్లుమును మేము బోయరుయద్ధ మున నేర్చుకొంటిమి. ఆయాధ్యమునం ను కడపటిరోజులలో నెని కాధికారులు తమ నెడకత్తులనుగూడ పరిత్యజించి చిన్నకుసా తులనే ధరించసాగిరి. ఈవర్ణరాయధమున వైనికోద్యోగులు మరిల నెడకత్తులకు ధరించుచున్నను దగ్ధరగమాచిను గూడ నస్త్రధారణముందు విడివైనికులకని వైనికోద్యోగిని భేదమే మియు నగునడచు. దూరమునండిచూచిన ననలేభేదముగపడదు. వైనికునకును వైనికోద్యోగిని భేదములులగున్న వైనికోద్యో గులు బూడిదరంగుల గోపలి చొక్కాయను మెడముడి గుడ్డయును తోలుపటుకాయను కనపడునట్లు కొంతునద బొత్తా చుటాని వైనికోటులతోడిగదరు.చేతికి పులుగద్ద వారియద్యోగ చిహ్నములగు గురుకులుండును. రెండవతెప్ప నెండుకు నొక చుక్క, తెప్ప నెండుకు రెండుచుక్కలు, తెప్పనునలెచుక్కలు మేజుకుకొక కీరీటునుంటి చిహ్నము, తెప్ప నెండుచుక్కలకు ఒకచుక్కయును ఒకకీరీటుచిహ్నమును, కన్నలకురెండుచుక్కలును ఒక కీరీటుచిహ్నమును నొలువైన కట్టుబడియుండును. నెడపటుకామీద గల సింహురవర్ణముగల కంఠకవచమును తోయించునగల కాంచనప్రత్యములను, ప్రధానవైనికోద్యో గులకు ప్రత్యేకచిహ్నముగనుండును. నానుకమిషండు అఫీసు లకు జరిపెట్టు చిహ్నములగు నేర్పరచబడినవి. లాన్సకాంపి రలు, బంపార్జియగుల కొకడై, కార్పొరలుకు రెండు, సార్జెం టుకు మూడు, కలరుసార్జెండ్లను, చేటరీ, ట్రూపు, సార్జెంటు మేజరులకు 3 బడ్డెలను ఒక కీరీటుచిహ్నమునుండును. పెరి టోయల్సుకు ప్రత్యేకము. టి. యు.ఎ.యతు చేయబడును. ఆగురుకును భుజముమీది బడ్డెకింద పెరిటోయల్సు నైనికు లున్నవైనికోద్యోగిచిహ్నమునకు క్రందను ధరింతురు.

నిష్పపులలు.

వింజమూరి భావనాచార్యులుగాట్టు వ్రాయుచున్నారు. ఈ విధ్య పరిశ్రమిక విద్యాధికారి గోదావరి యేజి స్వీలో నిష్పపులలకు పరికవచ్చుకరకలదనియు నొక నిష్పపులల యంత్రిము స్థాపించుటకు రాజమండ్రి ది.యన్నదనియు నభిప్రాయ మిచ్చియున్న సంగతి వివరాలందరు నెరింగియే యుండురు. రోజుకు 700 గ్రాసుల నిష్పపులల యంత్రిస్తావ నకు రు 1,50,000 డి.యేబడివేల రూప్యములు చాలనని మదింపు చేయబడియున్నది. ఉత్తరగర్గాం లోని యంత్రిలు తమ దేశాభిమానమును మాటలలోనే ముగించక కార్యకూరు లగుట కది మంచితిరుణము. పోలవరంజమిందాలో నున్న బూరుగకర పులలకు పరికవచ్చునని బడ్డెములోనుండి రోలుల కంపెనీవారికొసారి నాకు వ్రాయుటయేగాక పులలను దయూరుచేసి పంపించియున్నారు. దేశాభిమానలందరు ప్రయత్నించి యొక యంత్రికాలను నిర్మించగోరెదను. భాగం 1 కి రు 100 లు చొప్పున నేర్పరచి ద్రవ్యము పోగుచేసి లాభ ముచేషించుకుండ పనిసాగించెదమేని కృతార్థులము గాక పోము. యంత్రిసామగ్రి అమెరికానండి రెప్పించవచ్చును, జపానీయులొకని కార్మికరీతిగా నియమించవచ్చును. లాభ మును బంచిపెట్టకయే చేర్చిపెట్టి దానతో నింకొక ఫ్యాక్టరీని బెట్టింపవచ్చును. ఇట్లు ముప్పదివరకుండును పనిచేయుదు మేని యీ ద్రవ్యము కొద్దిద్రవ్యముతో నేర్పరచబడు కంపెనీ కప్పటిక గొప్పయీదై యెప్పడును. బొక్కిలి విచారాజుగారు విజయనగరం విచారాజుగారు, పితాపురంరాజుగారు ముహం రాజుగారు మొదలగు జమిందారులును, న్యాయపతి సుబ్బ రావు, ఆనరెటిర్ రామచంద్రరవు, గాడె, రాఘవం వు ఆం రేడిల్ శిశ్య, పానరేడిలు నంసంవారాజు, ఆనరేడిల్. పంకట కృష్ణారావు, దివాన్ బహదూరు శేషగిరిరావు, కంఠముర్తి రామచంద్రరావు, మార్కాలమెకటరెడ్డినాయుడుభూపతిరాజు వెంకటపతిరాజు, రావుబహదర్ పురాణం వెంకటప్పయ్య కొల్లూరి బసవిరెడ్డిగారు మోతేగంగరాజుగారు రెవాల. లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారు మొదలగు ప్రముఖులు నిపరి కన్యకొని యాంధ్రుల కార్యకూరతనుజూపుచు దమరాజభక్తిని వెల్లడింప గోరుచున్నాడను.

కలకత్తా, బొంబాయి, టంకనాలలు

1913 - 1914 - 2 వ సం॥ పు రవాణలు.	
ఇండియా ద రతనమువారికిగాను యారెండు టంకనాలలలోను 1913 - 2 వ సం॥ పు రవాణలు నిర్మించియున వెండి నాణెములు చేయబడినవి.	
నాణెములు.	కలకత్తా బొంబాయి మొత్తము.
రూపాయనాణెములు 6,00,00,000 6,12,50,506 121860506	
అర్ధరూపాయ ,, 15,61,000 5,12,594 22,74,100	
పాణిలా ,, 5,12,500 15,61,158 51,58,809	
పెడి ,, 17,02,706 15,12,500 21,5,122	
మొత్తము 6,60,66,000 6,52,22,279 181568587	
రూపాయనాణెములను ముల ముద్రులు అనసరమె సం॥, 676 లక్షలరూపాయల విలువగల వెండితో 1019 లక్షల రూపాయ నాణెములు చేయబడినవి. అరిగిపోయిన నాణెములను, మారిజాలని నాణెములను కనగించి మరిలనాణెములను చేయుటకుగూడ వైయంకెలనుస్టియించుటలోకలపు కొనబడినవి. మరయు, విముఖాపులక్షల ఇంగ్లీషురూపాయలు విలువగల కృష్ణగర్ దర్పనాణెములను కనగించి ఇంగ్లీషు నాణెములు చేయుటకుగూడ కలపుకొనబడినవి.	
ఒకలక్షా నిక్సల్ నాణెములు 2,66,20,000 బొంబాయి టంకనాలలో చేయబడినవి; వాని నామకార్తపుటిచు రూ॥ 25,95,000ల. ఆ పనుకట్టసంపత్తిరమున 25,95,000 రూపాయల నామకార్తపుటిచుగల 2,91,76,000 అణా నాణెములు చేయబడినవి. రూ॥20రకరకల విలువగల కాగి, అరకాని, డిమ్మిడ్ రాగినాణెములు కలకత్తాటంకనాలలో చేయబడినవి. అంతకుముందు సంవత్సరమునం దీనాణెములు రూ॥ 1918461లకే చేయబడినవి. సెలోక్ దొరతనమువారికి గాను 30 వేలరూపాయల విలువగల (సెంటు) రాగినాణెములు చేయబడినవి.	

ఆంధ్రవాణి.

ఆంధ్రవాణి సంచిక కార్తీక శుకల

గురువారము

యుద్ధము - గాలివార్తలు

నినట్టి తంత్ర వార్తలలో నొకచోట బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గాలివార్తలను నాపు నిమిత్తము చేయనుండు ప్రయత్నము ప్రకటితమయ్యెను. యుద్ధపు కారణములు యుద్ధపు స్థితిగతులు, దాని నిజమైన చరిత్రము తెలియక ప్రజలు లేనిపోని ఊహలు పెంచికొని కష్టనష్టముల పాలగు చున్నారునియు అట్టి యనన్యమైన బాపు నిమిత్తముతో పనిచేయ బూను సంఘముల వారికిని వ్యక్తులకును తాము అప్పుడప్పుడు యుద్ధమును గురించిన విషయములు సంగ్రహముగ వ్రాయించి పెట్టగలరనియు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తెలిపియున్నారు. యుద్ధ మారంభమయినదాదిగ మన దేశమున సాధారణ ప్రజలయందేమి, కొంత విద్యావంతులగు వారి యందేమి చాలవరకు పిరికితనము చేతను, చిత్రవిచిత్రముగు వార్తలు ప్రసరించి యనవసర చిత్రవిధమును కలిగించుచున్నవనుట నిర్వివాదాంశము. అట్టి విధమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు పుష్కలముగా యీ దేశమున న్యాయమేరుగును. కాని వట్టి సంగ్రహ పట్టికతో పనిసాగదు కదా! సంగ్రహ పట్టిక అన్ని విషయముల నొక చోట చేర్చి యుపన్యసించుకొన దలంచువానికి తగిన ఆధారముగా నుండ గలదే తప్ప సంతయు తానే కాజాలదు. బొంబాయి ప్రభుత్వపు వారును నీ విషయమును గ్రహించియే అట్టియుపన్యాసకుల నిమిత్తముయే తాము పని బూని యుండుట యని ప్రకటించినారు. ఈ ప్రకటనను పట్టి యిదివర కట్టి పని చేయ తలచుకొనిన వారా రాజధానిలో నున్నారనియో లేకున్న నీ ప్రకటనకు తరువాత తప్పక బయలుదేరుదురనియో ఆ ప్రభుత్వమువారు విశ్వసించి యున్నారునట నిజము. ప్రభుత్వమువారు సంగ్రహ విషయ పట్టిక నిచ్చుట ఉపన్యాసకులారితినే చెప్పవలెనని తలంచి కాదని మాయభిప్రాయము. ఉపన్యాసకులకు సహాయము మాత్రమిచ్చుట కని మానవ్యము. ఉపన్యాసకసమాజములు చేరి దేశభాషలందు యుద్ధపు పోకడను సాధ్యమయినంత సుపూర్ణముగా ప్రజలకు బోధించుచుండిన యెడల పట్టిక వెళ్ళుచో ముప్పాతిక భాగము తగ్గిపోవునని మేమిదివరకే న్రాసితిమి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును నీ మార్గమునే నూచించు వారై నారు. ఈ సూచన మన రాజధానిలో గూడ రావలసినదియే. రాగలదని యను నమ్ముచున్నాము. ప్రజలు స్థానములు వదలి జీవనోపాయములను మానుకొని పోవుటవలన కలుగు నష్టములును సాధారణ ప్రజలను యుద్ధపుపేరు బెట్టి మోసగాండ్రు దోచుకొనుట వలన కలుగు నష్టములును అనవసరమనః క్షేత్రములచే దినచర్యయందు కలుగు నష్టములును కంటి కంత విశేషముగ మనకు కానరాకున్నను మొత్తముమీద మహత్తరములు. వానివలన దేశమున కార్థిముగా మిక్కిలి యనిష్టము వాటిల్లును. కావున నీ తరుణమున వానిని బాప సమకట్టుట దేశభక్తుల ముఖ్యకర్తవ్యము. ఈ విషయమును గమనించి మన యోవనులును నాయకులును

ముందుపడి స్వయముగా కృషిచేసి పేగు పడయు దురోలేక ప్రభుత్వము వారు త్రువవును నూచించు వరకు నేరీయుదురో చూడవలసియున్నది.

మొత్తముమీద సంతృప్తియును వికాస దాయకమును నగు నిన్నటివార్తలలో నొకటి యముఖాత్రము విశేషకరములగు. దక్షిణాఫ్రికాలోని సేనానాయకులలో నొక్కడగు మార్జియనునాతని విశ్వాసపూతుక రాజద్రోహము మాత్రము మిక్కిలి గర్హణీయము. ఇతని యనుచరులు ఈతని నైస్వభాగములోని ఐదువందలలో గొందరు బోయరుయధమున తమిళును జయించియు నాంగ్ల సామ్రాజ్యాధికారులు మానవ స్వాతంత్ర్యమును లోకవరిణామమును తలంచుకొని తమకు విచ్చిన సుపూర్ణ స్వపరిపాలనకు కృతఘ్నులై ఈ కష్టములను లొంగున పాతకము వీరినే భస్మమొనర్చుచు గాని యుద్ధపు ఫలాఫలముల నానంతయేనియు గదల్చజాలదు. దక్షిణాఫ్రికాయంతయు వీరి కార్యమును దెగడి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు తమ కృతఘ్నతను భక్తిని స్ఫుటముగా వ్యక్తపరచివీని చెడఁబోతుట సిగ్గుచేనది. జనరలు బోథాగారు తక్షణమే నైస్వములనంపి విశ్వాసపూతుకుల నణంప నారంభించినారు. ఇదివరకే మార్జియనుచరుల నేకులు పట్టుబడినారు. అచిరకాలములోనే ఈవైరి యెల్లారము శశిపునందగలను. మార్జియ జర్మనీవారితో గూడ పోట్లాడినట్లు తెలియుచున్నది. ఎట్లయినను నీతను కొద్దిదినములలోనే తననురాగమునకు దగిల శిక్ష వనుభవింపగలను. న్యాయకృత్ ప్రవర్తకులగునాంగ్ల సామ్రాజ్యాధికారులవిజయము నిష్పీతులరుల తీరమాత్రాటంకము లొక్క యణుమాత్రమైనను తగ్గింపజాలవని లోకమంతయు నెరుంగును గదా!

నేటి యుద్ధపువార్తలు యుద్ధ మెప్పటికంటె విస్తారమగుటను, మిత్రమండలివారి కనుకూలములు కలుగుటను నూచించుచున్నవి. దుర్గరక్షితములగు జర్మనీ తటరేఖ ఆంగ్ల ఫిరంగుల వ్రేటులకు ముగ్గుచున్నది. ఆకార్యసాధనకుని యుక్తములయిన రెండ యుద్ధపు పడవలను ముంచునిమిత్తము ప్రయత్నముచేసి జర్మను సముద్రాంతర్గాములు భగ్నములై పారిపోయినవి. బెల్జియము తటరేఖ కనతి దూరమున ఫ్రెంచి ఆంగ్లనౌకా నైస్వభాగములు కార్యకరణమున నున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆస్ట్రెంసు బ్రూజులు మిత్రమండలి స్వాసనమును నట్లు వినుచున్నాము. ఫ్రెంచి నౌకాభటులు ఎక్కిను కాలువకడ జర్మను నైస్వములను చెండాడి నాలుగువందల ఖయిదీలను పట్టుకొనినారు. అంటువర్షునందలి జర్మను నౌకాభటు నైస్వము కీలునకు, అనగా జర్మనీలోని ముఖ్యునుగు కేవునకు వెడలి పోయినది. జర్మనులు బెల్జియమునందలి పట్టణములలోని తమబలముల యందలి యెక్కువ భాగమును సమర రంగమున పడవైచుచున్నారట! ఫ్రెంచి, బెల్జియను గ్రామములలో నిండ్లలోదూరకొని జర్మనులు పోరాడుచున్నారట! అందుచేత మిత్రమండలి వారు ఇంటినుండి ఇంటికి శత్రువులను తరుమవలసిన వారైనారు. సాధ్యమయినంతవరకు ఫ్రెంచివారి యొక్కయు బెల్జియను వారియొక్కయు గ్రామములను వారిచేతనే నశింపింప జేయవలెనను దుష్టచింత జర్మనీవానికి కలిగియుండుట యెంతయు గర్హణీయము. ఈ వార్తలన్నిటిని బట్టిచూడ మిత్రమండలివారు సముద్ర యుద్ధమును నానక్తిమై ప్రారంభించినా రనియు భూయుద్ధమున గూడ నొత్తిడి యెక్కువచేసి జర్మనీవారికి తొక్కులాడుకొనుగతి కలిగించినారునియు స్పష్టమగుచున్నది. ఇక ఏయిను ప్రాంతముల వంకకు దిగినను మిత్రమండలి వారి

ప్రయత్నము లన్ని నైపులను విజయము నందుచున్నట్లే తెలియుచున్నది. ముఖ్యముగా మధ్య భాగమున వీరు బాగుగా ముందుకు ప్రోత్సహించి ఘోషమొనరును. అనగా, రిమ్మునకు సైన్యామన కేంద్రమైవరకును పోలిమే గురిమా రిమి పునై కత్తెవరకును రాగలిగినారు. ఇతరస్థానములను వీరి కనుసూల్యతయే కాననచ్చుచున్నది. రుమ్మ జర్మనీ ఆస్ట్రీయాలయధమున విశేషాంశములు నేను వ్రాయదగినవిలేవు. ప్రజెస్టలునకు దక్షిణమున ఆస్ట్రీయను సేనాభాగము సంపూర్ణముగా రుమ్మవానికి లోబడియెనను వార్త మాత్రము పేర్కొననచ్చును. జపాను నావికాసైన్యములు పసిఫికు మహాసముద్రమున జర్మనీకి చెందియుండిన మూడు ద్వీపసమూహములను స్వాసనముచేసికొనినారు. ఈప్రముతో జర్మనీ కాసముద్రమున గలసామ్రాజ్యభాగ్య మించుమించుగ పోయినదయే శివునోపును, గియోబను, బ్రెస్లాలో జర్మనుభటుల నుంచుకొని విషయమున తుర్కికి నాంగ్ల ప్రభుత్వమువారు సందేశమంపగా వాగారు తాము జర్మనుభటులను తీవ్రములేదని తెలిపినారట! కాక్సునుండలములోని మహమ్మదీయప్రజ, అనగా, తుర్కికి నానుకొనియుండు రుమ్మనుండలములోని ప్రజ కుమ్మాచక్రవర్తికి హృదయపూర్వకభక్తిమై తమ సర్వస్వము నప్పగించుటను తెలిపినారని వినుట కెంతయు సంతసింపవలసియున్నది. ఇంగ్లాండులో ఆంగ్లనౌకానాయక చక్రవర్తియై విజయభేరినినాదమువినుచు ప్రాణములవీడి బ్రహ్మారు యుద్ధముచే నెపోలియను బోనపార్టియంతటి మహావీరుని భతుముడిపిన నెల్సును మహానుభావుని స్మరించుచు నాంగ్లప్రజ మహాత్మాహమున నిన్నటిదినమును సుదినముగా గడపిరి.

హైందవావళికి ఎక్స్ప్రెస్ చరిత్రలోని మరియొక యాఖ్యాన శ్రవణము తప్పినదిగాదు. మొన్న 15-19 తేదీలమధ్యన న్డాను పడమటిరేవునకు దూరమున ప్రత్యక్షమై ఏడునావలను ముంచుటయో పట్టుకొనుటయో యొనర్చినది. తన బొగ్గునావను పోగొట్టుకొనినందులకు ప్రతిక్రియగా కావలసినంత నేలబొగ్గును సంపాదించకలిగినది. మరియొక తంత్రవార్తనుబట్టి ఎక్స్ప్రెస్ ఇంక నెన్నియో నావలను ముంచినట్లు వినుచున్నాము. ఒంటియుద్ధపు పడవ యంతసాహసముతో నింతపని చేయుచుండుట నిజముగానాశ్చర్యకరము. ఆంగ్లయుద్ధపు పడవలను వానితోగూడ నొక జపానుయుద్ధపుపడవయు నిన్ని వెంటదగిలి వేటాడుచున్నను కనుమొగి తప్పించుకొని ఘనభారముల ముంచుచుండుటకు నిజముగా న్డాను నాయకుడ సామాన్యబుద్ధి కౌశలము కలవాడుగా నుండువాడు కావలెను. అయినను నిట్టివట్టిమాయ సాహస మెంతోకాలము సాగజాలదు. సాగజాలదని మన నౌకాదళనాయకులు త్వరలోనే చూపెదరు గాక యని నమ్ముచున్నాము.

అనంతపురము జిల్లా బోధువారు గ్రాంటులను నిలవపెట్టుకొను విషయమున మిక్కిలి జాగ్రత్త కలవారుగా కనిపించుచున్నారు. రోడ్లలకు వంతెనలకు నిచ్చిన గ్రాంటులలో నైదింట రెండువంతులును వైద్యసంబంధమగు కిట్టకములకు నిచ్చినదానిలో ముప్పాతికయు ప్రాథమిక విద్యాలయములకు నిచ్చిన గ్రాంటులో రు 25,056 లును పారిశుధ్యమునకు నిచ్చినదానిలో రు 35,512 లును నిలవయుంచినారు. ఈకడపటి మొత్తములో రెండు సంవత్సరములక్రింద నిచ్చిన గ్రాంటుకంటికలదట! ప్రభుత్వమువారిచ్చు గ్రాంటులను నీవిధముగా పేర బెట్టి ముందుగ్రాంటులను పోగొట్టుకొనుట యందింత జాగ్రత్తచూపుట మానిగ్రాంటులను ఫలవంతముగా వినియోగించుటలో జాగ్రత్త కనుపరచిన

యెడల జిల్లాకు నుపయోగకరమును తమకు కీర్తి కరమును నగునని యాబోధ్యువారేల విచారించుచో తెలియరాదు. ఇక గుత్తితాలూకా బోధ్యునుగురించి విమర్శించుచు ప్రభుత్వమువారు ఆబోధ్యసభలకు ననధికారసభ్యులు సరిగా రానిపోవుటచేత సభలు నిరాటంకముగాను తృప్తికరముగాను జరుగలేదని వ్రాయుచున్నారు. స్థానికశాసన నిర్మాణసభలో కార్య, దీక్షానహులును స్వతంత్రవాదులునునని పేరుపొందిన అధికారసభ్యులు గా. పి. కేశవ పింగళి స్వస్థానమున తాలూకాబోధ్య సభ్యులిట్టి విచుర్యకుపాత్రులగుట నిజముగావిస్మయావహము.

కాకినాడ పురపాలక సంఘపు రిపోర్టుపై విమర్శ వ్రాయుచు ఆ సంఘమువారు జనన మరణపు లెక్కలను సంపూర్ణ స్థితికి దెచ్చుటను ప్రయత్నించుట చేయవలసిందనియు జననములను గురించి గాని మరణములను గురించిగాని తెలియజేయుటలో లోప మొనర్చు వారిని విచారణకు దెచ్చుటయే సరియైన సూక్ష్మమున నెన్ని మారులు తాము తెలిపినను వారు జాగ్రత్తపడలేదని ప్రభుత్వము వారు ఆభిప్రాయము కనుపరచి యిక ముందయు నను పురపాలకు లీ విషయమునపని బూనుదురు గాని యని హెచ్చరించు చున్నారు. విద్యావిషయముల కయ్యను పాఠశాలస్థమున కయ్యను కయ్య బడిన గ్రాంటులలో రు 72,000లకు కర్చుపడలేదట. ప్రస్తుతము నడుచుచున్న సంవత్సరమునైన సెలవు పెట్టుటకు ప్రయత్నింప నలసిందని ప్రభుత్వము వారాభిప్రాయించుచున్నారు. ఈ గ్రాంటులు విశేష భాగము అప్పటి కప్పటివలె ముందుకు నియ్యబడునో లేదోయను సందియమున కాస్పదములు గాన నిరంతరము జరుగ దగిన పనులను నుపయోగము ఫలవంతమున దానిని కనిపెట్టుట యొక్కోకతిరి నిజముగా కష్టమయిన పనియే. అయినను పట్టణపాలకులును లోకలు బోధులవారును ప్రభుత్వమువారిచ్చి గ్రాంటులను వృధాకాల నష్టము పట్టని రీతిని నాలోచించి యుపయోగింప జూచుట శ్రేయస్కరము. కాకినాడ పురపాలకులు వెంటనే పని బూనుచురుగాక యని నమ్ముచున్నాము. ప్రభుత్వమువారి విచుర్యోని మరి యొక్క విషయము మాత్రము ప్రశంసించ వలసి యున్నది. 8 సంవత్సరములుగ నధ్యక్షులుగనుండి కడచిన ఏప్రిలు మాసమున నాపదమును వదలుకొనిన దివాన్ బహదూరు దురుసెట్టి శేషగిరి రావు పంతులగారిని గురించి ప్రభుత్వమువారు “మీరు కొంతలేని కీర్తితో నీ ఎంమిటేస్తురు నధ్యక్ష పదవి యందుండి. మీరు ఆపదవిని వదలి కొనుటచే పురసభకును పురపాలక సంఘమునకును నిజముగా నష్టము కలిగినది.” అను భావములను వెలిబుచ్చినారు. శేషగిరిరావు గారి నెరిగిన యాంధ్రుడెవ్వడును సీమాటలు న్యాయములును సత్యములును ననకమానను. ఇంత కీర్తిగాంచిన సాధరుని గౌరమున తన గౌరమును కలదిని సంతసింపక పోను.

ఒకవిండు:— సికి నివిలుకోర్కనందు మూడవజడ్డిగారయిన రావుచంద్రో ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు పనిచాలించుకొనిరిగాన, ఆయనమిత్రులును వక్రము ఆయనగౌరవార్థము నిన్న సాయంకాలమున మూరుమందిరమున నొకవిండుచేసిరి. ఆయనకు నెక్కండ్రువిచ్చేసిరి. స్వదేయ, విదేయ ఫలాహారాలతో కొంతకాలమును, ప్రాథమిక ధర్మగారి కనుకట్టువిద్యతో కొంతకాలమును ఆనందముగా గడపిరి. అంతట విండు సంఘము కార్యోన్మీగారగు కె. సి దేవకాచారిగారు శ్రీనివాస ఆయ్యంగారి కింతసీమను పుష్పమాలచే నలంకరించిరి. పిమ్మట నయ్యంగారులేచి సభవానందరికిని కృతజ్ఞతాపూర్వక కందకములించుచు కొంతతదవు మాటలాడిరి. పిమ్మట బ్యాండు వాయిందిరి. సభ్యులయ్యంగారిని కొనియాడుచు, ముమ్మారు కలకలస్వని గావించిరి.

బరోపా మహాసంగ్రహము.

ఇంద్రాంతు-స్థాన్యులు.

రాజుగారు పార్లమెంటును గూర్చుట.
లండను అక్టోబరు 20:— బార్ని చక్రవర్తిగారు నవంబరు 11 వ తారీఖున తగిన రాజుర్యాదలతో పార్లమెంటు నువక్రమింతురు.

బ్రిటీషు గన్ బోల్డుకును జర్మను సబ్ మెరైనులకును పోరు.
లండను అక్టోబరు 21:— ప్రాన్సు దేశమునందలి సముద్ర తీరమునుండి మంగళ వారమునాడు తైమ్సుపత్రికావిలేఖరుడు ఈ క్రింది క్షేత్రి గ్రామున పంపినాడు:— సోమవారమునాటికడయము రెండు బ్రిటీషు ఫిరంగి వాణులు జర్మను తీరమునకు వెళ్లి ఫిరంగుల సమాహముండు ప్రదేశములపై ఫిరంగులను కాల్పుచుండెను. ఇంతలో జర్మను సబ్ మెరైనులవచ్చి బ్రిటీషు గన్ బోల్డు మీద పడెను. ఈ కథ ఇట్లా జరుగుచుండగా డోమనండి కొన్ని బ్రిటీషు డిప్లొమెట్లు, ఒక స్టీమరు, బ్రిటీషు గన్ బోల్డుకు సాహాయ్యము వచ్చి జర్మను సబ్ మెరైనులను తడిమివేసినవి. జర్మను సబ్ మెరైనులకు కొంత ప్రయత్నము కలిగినది. బ్రిటీషు సబ్ మెరైనులు ఇంకను ఫిరంగులున్న (బ్యాటరీలు) జర్మను తీర ప్రదేశముపై ఫిరంగులను కాల్పుచున్న యున్నవి. జర్మనులు తిరిగి ఫిరంగులను కాల్పుచుండిరి. అని తెలియ వచ్చినది.

స్త్రీ మరును జర్మను సబ్ మెరైను ముంచుట.
లండను అక్టోబరు 21:— “గ్లిట్రా” అను స్త్రీ మరును నాన్వే సముద్ర తీరమునకు 11 మైళ్ల దూరమున ఒక జర్మను సబ్ మెరైను ముంచినది. ఈ స్త్రీ మరును ముంచుటకు పూర్వము ఆయుధపాణులగు జర్మనులు స్త్రీ మరుపై నెక్కి గాజపతాకమును క్రిందికి దింపుటకు కళాసులకు నుత్తర విచ్చిరి. దింపిన తరువాత జర్మనులు పతాకమును చివరి కాల్కిరింద పేసి తొక్కిరి. కళాసులను చిన్న బోల్డుతో ఎక్కించి పంపివేసిరి. అని లిఖింపండి వచ్చిన తెలిగ్రామువలన తెలియుచున్నది.

నెల్సను ఉత్సవము.
లండను అక్టోబరు 20:— రేపు నెల్సను మరణదిశోన్వే నము. ఇదివరకు ఎన్నడు జరుగనంత వైభవముగా చేయబడును. ఈ ఏడు, బ్రిటీషు కాలనీలు ఉత్సవమునకు అనేక బహుమానములు పంపినవి. ఇంతేగాక స్థాపము ఒకటి పాఠబడినది. ఈ స్థాపముమీద ఒకవైపున మొన్న రాజుగారు ఆసిన “మనము ఘనకార్యములను సాధించుటకు పోరాడుచున్నాము. ఈ కార్యమును సాధించువరకు చేతపట్టిక ఆయుధములను క్రింద నెట్టుము. నేను నా ప్రజలయొక్క వికృతమును నమ్మి యున్నాను” అనుమాటలు, ఇంకొకవైపున “గౌరవస్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలుగనున్నప్పుడు, ఎంతటిత్యాగమైనను హెచ్చుకాదు” అను ఆస్పిక్తుగారిమాటలును చెక్కబడను. నేను బ్రాహ్మణులచేత జనలతో క్రిక్కిరిసిపోయినది. బడిపిల్లలు బ్రిటీషుపతాకమునకు సలాములుచేయుచు మరుగలుతీరి నడచిరి. నెల్సను ఇంగ్లీషు నౌకా నామకోర్తముడు. నెపోలియను బోనపార్టు 18 వ శతాబ్దాంతమునను 19 వ శతాబ్దాది మహావిప్లవము సాగించి, తన నౌకాదళములను ఆసియాఖండమునకునుదొక కొనివచ్చి హైందవసామ్రాజ్యమునకు ప్రయాణముచేయు నాదేశమును నూచించునంతటి విజృంభణమునందినప్పుడు, ఆయనోరుని నౌకాదళములను ఎదిర్చి పరాజయము నొందించి, జయదండభిక్షమును వినుచు “అంగ్లదేశమాత్ర తన పుత్రులతో ప్రతివాడును తోధర్యమును నెరవేర్చునని ఎదురుచూచుచున్నది” అనుకీర్తి కల పతాకమునెత్తించి నిర్మలచిత్తమున, శాంతభావముతో శత్రువినిర్ముక్త్యాగ్నేయ గోళమువలన బ్రాహ్మణయుద్ధమున ననువులదొరగిన దేశభక్తాగ్రేపరుడు.

బ్రిటీషు యుద్ధనావలు.
మిత్రమండలికి సాహాయ్యముచేయుట.
లండను అక్టోబరు 21:— బెల్జియను సముద్రతీరమున జర్మనులకును, బెల్జియను ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి దేశీయులకును జరుగుచున్న యుద్ధములో బ్రిటీషు యుద్ధనావలకు సాహాయ్యము చేయుచున్నది. అది పత్రికావిలేఖరులు అనేకులు తెలియ జేయుచున్నారు.

బ్రూజెనును తిరిగి పట్టుకొనుట.
లండను అక్టోబరు 21:— బెల్జియను దేశము నందలి బ్రూజెనును పట్టణమును జర్మనులు పట్టుకొన్నారని ఇదివరకు తెలిపితిమిగా. ఈ పట్టణమును తిరిగి మిత్రమండలి సేనలు పట్టుకొన్నవని, ప్రాన్సు దేశమునందలి డెన్ కిర్క్ పట్టణములోని పత్రిక ఒకటి వ్రాసినది. ఆ సైన్యము మిత్రమండలివారు ఆక్రమించుకొన్నారనువాస్తవికమని దొరతనమువారు ప్రకటింపలేదు. అలాగుననే బ్రూజెనును ఆక్రమించు కొన్న మాటగూడ నిజమని ప్రకటింపలేదు. ఏదిఏమియును జర్మనులకు అపజయము కలుగుచున్నదను మాటనుట్టుకు నిజము.

బ్రిటీషు సైనికులను పోగడుట.
లండను అక్టోబరు 20:— డ్రెస్ నోజు క లేజీ ప్రిన్సి పాలగు డాక్టరు ఫ్రెడ్రిక్ డబ్లియన్, బునెల్ గారికి, యద్ధ భూమిలోనున్న బ్రిటీషు సైనికాధికారియగు సర్ డెన్లస్ హేగ్ గారు ఈ కిందిబాబును వ్రాసిరి:— మేము కష్టములు పడితిమి. కాని ఇప్పటి వరకు సైనికులకు యెటులను మించిన గుణాతిశయములకల సైనికులను మనము ఎన్నడును కలిగియుండలేదని నానమ్మకము. మన సైనికులు కందకములోనుండి కష్టములకు ఓర్చిరి. అతివేడికి ఓర్చుకొనిరి. ఇప్పుడు బురద, మంచుకు జుర్రుకొనుచున్నారు. వీరిగుణములు పోగడుటకు వీలులేకున్నది.

హిందూ సైనిక నిధి.
మేరీ రాణిగారి బహుమానము.
లండను అక్టోబరు 21:— హిందూ సైనిక నిధి యిప్పటికి 54,000 పవులయినది. దెబ్బలుతగిలినవారిని దీసికొనిపోవు నిమిత్తమై మేరీ రాణిగారు మోటారుబండను బహుమానముగా నిచ్చిరి.

నౌకా కార్యస్థానాధిపతి.
ఆయన సాహసము.
లండను అక్టోబరు 21:— విక్టోరియా చరిత్రహిల్లుగారు నౌకా సేనతో అట్లూరునకు బోయినయెడ, నౌకకోశంతయు సైనికులు దాగుకొనుగోతులలో గడపిరియెడ, వాయువిమాన మెక్కి క్రిందియేర్పాటులన్నియు పరిక్షించినయెడ, పత్రికలు వాకొనుచున్నవి.

కైకవాడుగారి రాజదర్శనము.
లండను అక్టోబరు 21:— బరోడా మహారాజుగారికి మన చక్రవర్తిగారు నేడు దర్శన మొసగిరి.

యుద్ధవ్యయము.
అంగ్లప్రభుత్వము.
లండను అక్టోబరు 21:— మొదటి పదివారములలోను యుద్ధపుఖర్చుల క్రింద 77 కోట్ల 25 లక్షల రూప్యములు పట్టి నవి. సైనికుల సంఖ్య హెచ్చినందున కడచిన వారము 12 కోట్ల రెండున్నరలక్ష లయినవి.

జెన్సి కొవాళలపై బాంబులు
జర్మనీవారి యాదర్శ
లండను, అక్టోబరు 20:— డెన్ లో డార్క్ లోని జెన్సి కొవాళలపై బ్రిటీషువారు బాంబులు వేయించుండిరి. ఇందునకు బాలమండి వ్యాకులముపడుచు డెన్ లో డార్క్ సేనానికీ బాబులు లావారిరి. ఇకముందు జాగ్రత్తతో నుండుటకు గాకలసిన యేర్పాటులన్నియు చేయబడుననియు వెనుకజరిగిన సంగతులు జర్మనులకు చాలాతొందర కలుగజేసి యుండుననియు, చెప్పుచు నొకపత్రిక ప్రకటించిరి.

ప్రాన్సులో యుద్ధము
లండను అక్టోబరు 20:— ఫ్రెంచి దొరతనము వారు ప్యారిసులో ఈ క్రింది విషయమును ప్రకటించినారు:— జర్మను సేనలు ఎంత తీవ్రముగా పోరాడుచున్నను బెల్జియనులు “ఇసురు” నడితీరమును నున్నతమ సానములను తాముకాపాడుకొనుచున్నారు. ఇకముందు పరగజాలో కూడ యుద్ధములు జరుగుచున్నవి. లిల్లీ పట్టణమునకు సహాయమున, ఆర్మెంటియర్స్, ఫోర్టీసు, లాబస్సీలు. వైపులనున్న ప్రదేశములను జర్మను సైనికులు ఇంకను ఆక్రమించుకొని యున్నారు. మ్యూజిడి తీరమునున్న జర్మను సేనలు, నదికుడివైపు నుండివచ్చి హతాత్తుగ మీదపడిన మనసేనలను వెనుకకు తొట్టవలెనని ప్రయత్నించినవి. కాని వారి ఆటలు సాగలేదు. మొత్తముమీద మనసేనలు అనేక ప్రదేశములలో ముందుకు వెళ్లినవి.

జర్మనుల ఘోరయుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 21:—నిన్న సాయంకాలము ప్యారిస్ లో ఫ్రెంచివారములకు ఈక్రిందివిషయమును ప్రకటించిరి:—నేడు జర్మనులు ఉత్తరపునాన దెబ్బయునువారితోను, లాబెస్సెగడను, ఆగ్రానుకు ఉత్తరమునను, మామెట్టువద్దను, వెరోనే, ఆస్ట్రులనువద్దను, వేనోయిన్ వద్దను, ఆగ్రోనేకు తూర్పునను, మ్యాజాన్ దీవులనువందలి ఉన్నత ప్రదేశములలో చాంపియను పరగజాగోను, అతితీవ్రముగ పోరాడిరి. అన్ని చోట్లను జర్మనులు వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి.

ఫ్రెంచి సాకాదైనికుల విజయము.

లండను ఆక్టోబరు 21:—ఇక్వెన్ కాలవమీద జరిగిన యుద్ధములో ఫ్రెంచివైనికులకు కలిగిన విజయమునుగూర్చి 18 వ తారీఖున ఫ్రెంచివార్తనమువారు ఈక్రిందివిషయములను ప్రకటించిరి:—

పగటిపూట ఫ్రెంచి సాకాదైనికులవై జర్మనుల ఫిరంగిగుండ్లు వర్షమువలె కురియుచుండెను. కాత్రిపూట మందుపట్టి మగుట గానుండెను. సందుచేసికొని ఫ్రెంచివైనికులు, జర్మనుల కంట పడకుండ, జర్మనులకువందకములకు 50 అనుగుల దూరమునకు వెళ్లిరి. రుపాక్షులు కాల్పుటకు వారికి నుత్తరపులేదు. 50 అనుగుల దూరము తుపాను సన్నీలను చేతపట్టుకొని నిశ్శబ్దముగ పారికి, కందకములలో నున్న జర్మనులవై హఠాత్తుగాపడి సన్నీలతో పాడిచిరి. ఆరగంటలో అంతాగ్రూ రియోడి. కందకములు చనిపోయినట్టియు, దెబ్బలులిచ్చుట్టియు జర్మనువైనికులతో నిండిపోయినవి. 400 మంది జర్మనులను ఖయీలీలుగ పట్టుకొనిరి.

ఫ్రెంచివైనికులలో 10 మంది చనిపోయిరి. నూరుగురికి దెబ్బలు తగిలినవి.

జర్మని

ప్రేమైన వారివెల్ల యుద్ధమునకు పంపుట.

లండను ఆక్టోబరు 20:—శత్రుసేనలను దెబ్బయునుచేత ములో ప్రవేశించువందచేయవలెనని జర్మనుదొరతనమువారు పంపుటకు వీలైనవైనికులనందరిని దెబ్బయునుచేతమునకు పంపుచున్నారు. ఈ కారణమువలన జర్మనీదేశమునందలి పట్టణములలో ఒక్కవైనికుడైనను అగపడుటలేదు. ఆంట్వర్పుకు వచ్చిన జర్మనుసాకాదైనికులు కీలుకాలువలోని జర్మనుయుద్ధ నావదగ్గరకు వెళ్లివారు.

ఒక ప్రత్యా రాకొమారుడు.

తూర్పు ప్రత్యాలో మృతినొందుట.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—ఆమెస్టరుడమ్: ఎమ్మా రాణియొక్క సవతి తమ్ముడగు ఫూల్ లాడ్ రా కొమారుడు ఈస్తు ప్రషియాలో యుద్ధమున చనిపోయెను.

యుద్ధముయొక్క కారణము.

బర్లిన్ పత్రికాభిప్రాయము.

లండను ఆక్టోబరు 21:—ఈ యుద్ధముయొక్క ప్రధాన హేతువు ఇంగ్లాండును ధ్వంసముచేయుటకాదు. ఇంగ్లాండు బలహీనమైనకొలది రష్యాయొక్క యాధిక్యత హెచ్చును అంగ్లేయులు లోకమునకంతకు న్యాయముదీర్చుపదవినుండితొలగింపబడుదురని మేమందఱము నమ్ముచున్నాము. కాని, యీ పదవి రుష్యులు వహించుకుండునట్లు పోరాడుటకై పదిరెట్లు మనవిధాయకము హెచ్చుచున్నది. అని బర్లిన్ పోజిట్టాట్ అను జర్మనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

పోర్చుగల్.

పోర్చుగల్ రాజభక్తుల తిరుగబాటు.

ప్రభుత్వమువారు అణచివేయుట.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—నిన్నటిరోజున పోర్చుగల్ రాజ్యములోని బ్రాగాంజాలోను, మాఫ్రాలోను రాజుగారి పక్షపు మనస్సులు కొందఱు తిరుగపాటుచేసిరి. కాని యిది కంటనే అణచివేయబడినది. అసహనమువచ్చినతో యుద్ధమున ప్రవేశించుటకు కావలసిన యేర్పాటులన్నియు చేయబడుచున్నవి.

రుష్యా

కాకేషన్ మహమ్మదీయులు.

జూరుగారి నిమిత్తమై ప్రాణము లర్పించుట.

లండను, ఆక్టోబరు 21:—వెల్కోగ్రాడ్. తియాన్ లోని మహమ్మదీయుల పక్షమున గొందఱు రుష్య చక్రవర్తి

గారి సోదరులు గ్రాండుడ్యూకు మైకల్ గారి నిదర్శించి, రాజ్య రక్షణము నిమిత్తమై కాలేజన్ మహమ్మదీయులు తమ ప్రాణ విత్తములను సమర్పించు నిధముగ నున్నానని విన్నవించిరి.

బొంబాయి

వెల్లింగ్డనుప్రభువు కుమారుడు.

యుద్ధములో దెబ్బలుతగిలి ఖయీగ పట్టుకొనబడుట.

బొంబాయి ఆక్టోబరు 21:—బొంబాయివర్మరు వెల్లింగ్డనుప్రభువుకు ప్రెస్నీప్రభువుగా నీక్రిందిసమాచారమును పంపించిరి:—మిత్రపుత్రునకు 14 వ తేదీని యుద్ధములో దెబ్బతగిలినది. కాన్సెలుకుసమీపమున వైద్యశాలలో ఖయీగనున్నాడు. ప్రెస్నీప్రభువుగారి కీసంగతులు కొందరు జర్మనులవలన తెలిసినవి. ఈసమాచారము నిశ్శంకింపవలయున్నది.

గొర్రుసహాయధి.

శ్రీమంతెలకొల్పిన కాఖ

బొంబాయి ఆక్టోబరు 21:—వికోపాలో యుద్ధము చేయుటకువెళ్లిన భాగతీయవైనికులలో దెబ్బలుతగిలినవారిని రోగులను బొంబాయికి తీసికొనివచ్చి ఆయాప్రదేశములలోని వైద్యశాలలకు పంపుదురు. వీరినిదీసికొనిపోవు నిమిత్తము మూడుఅంబులెస్సరైలు సిద్ధముచేయబడుచున్నవి. ఇందులో కావలసిన సాధనసామగ్రిని బొంబాయి యుద్ధసహాయధి యొక్క శ్రీలకాఖవారు తరచుచేసి అందుచున్నారు. సజ్జను జనరలు బాబ్బేగారి కోరికప్రకారము వీరిట్లుచేయుటకు నమకట్టినారు.

కలకత్తా.

కోడులగందరగోళము.

కలకత్తా ఆక్టోబరు 21:—దస్సానా సంస్థానములో జరిగిన కోడుల గందరగోళమును గురించి, అధికారుల ద్వారా వచ్చు వివరము లేనియు ఒక్కడ తెలియలేదు. కాని కోడులను నాలుగు వైపులకు చెదరగొట్టుటకు పూర్వము సంస్థానాధీశుని నివాసమును తగుల దెట్టిరి. ఇంతకు మించిన విశేష నష్టము కలిగించ లేదని ఒకసాని కమ్మివనరుగారు తెలియజేయుచున్నారు. ఈ రాజు మైనరు సంస్థానము కోర్టుఆఫ్ వాన్సువారి స్వాధీనములో నున్నది. ఈ గందరగోళముయొక్క కారణములను గురించి అధికారు లేమియు ప్రకటించియుండ లేదు. కాని కటక్ములో విశేషభుజాధిక డిట్లు తెలియ జేయుచున్నాడు:—అసలు సంస్థానాధీశుడు చనిపోవునప్పటికి కుమారులు లేరు. అందుచే నొక పిల్లవాడు దత్తతచేసి కొనబడెను. కోడుల కితనియందంతయువైయులేదు. ఈకోడులు మూరులు, పట్టుదలగలవారు. రాజవంశము అవిచ్ఛిన్నముగనిలచునట్లు రాజయొక్క బంధువులలో నొకని పీరు వేస్తొని, అధికారులు వీనికి పట్టాధిపేక్షముచేయునట్లు బలవంతపెట్టునిమిత్తము పీరు రమారమి నూరుగురుఅయ్యలములతో రాజధానికి వచ్చి, రాయవారియొక్క నివాసముమీదను రాజగరుమీదను పడిరి. వీరిని ఇప్పుడు నలువైపులకు చెదరగొట్టివేసిరి. సంక్షోభము అణగినది.

సిమ్లా

ఎమ్ డెన్ యుద్ధనార.

తిగి స్తీమరులనుముంచుట.

సిమ్లా ఆక్టోబరు 21:—అలేవియా సముద్రములో లక్కడీవులకు దక్షిణమువైపున మరల కొన్ని పొంగనాడలను ఎమ్మెనుయ్యద్దాన ముంచివేసినట్లు తెలియవచ్చినది.

కోలంబో ఆక్టోబరు 21:—ఇప్పుడు 'ఎమ్మెను' ఓడలను ముంచివేసినసలము వెనుకటిసారి ఓడలనుముంచిన తావునకు విశేషదూరమునలేదు. ఈసారి ముంచినచోటు 'మినికాయి' ద్వీపమునకు సుమారు 120 మైళ్ల దూరముననున్నది. ముంచి వేయబడిన అయిదుఓడలలోను, చిల్కానా, బెక్ హెరు, గ్రాయిలను, అనుమాదును బ్రిటిషు ఇండియాకంపెనీవారిని. ఈమాదు ఓడలను కట్టుబడిన తర్వాతవేసిన యెడటిప్రయాణ మిదియే. అందులోమొదట పేర్కొనిన 'చిల్కానా' అనునది ప్రయాణికులనుతీసికొనిపోవు రహదారివాన, 'ఎక్స్ ప్లోర్' అను వేరొకనాడ రాక్షసిబొద్దుతో నిండియుండెను. ఓడలలోనికి సగటు నెగుసుతీచేయుట బొత్తిగా మానివేసినారు. కాని తిరిగి 24 గంటలలో ఓడలు పోవు మార్గము లన్నియును రక్షితములై ఓడల రాకపోకలకు అనుకూలముగ నొనర్చబడునని యాశించుచున్నామని నాకాదరాధికారులు కడచినరాత్రి ఓడబొద్దునకదానిని ప్రకటించిరి. మైని చెప్పినవి కాక, బాకర్ రివెల్, క్లాక్ గ్రాంటు, ఆ.నోడలురెంటిని గూడ ఎమ్మెను ముంచివేసినది.

క్లాక్ గ్రాంటు అనువాని నావికులలో 18 గురు యూరోపీయను లుండిరి. దానిగరకులో సిల్కానుకు బోలెలసిన కొంత సాయమును, చెన్నపట్టణము గవర్న గారికి చెందవలసిన సుమారు 80 వేల రూప్యముల విలువగల చిత్రపటములు పుస్తకములు మున్నగునవియును ఉండెను. ఇవికాక ఓడలో 1000 వెల్లెల విస్కీకూడ యుండెను. 'గ్రాయిలను' అను నోడలో 850 టన్నుల తేయాకుగూడ నుండెను.

నావికులు వచ్చిచేరుట.

కోచ్చి, ఆక్టోబరు 21: 'ఎక్స్ ప్లోర్' అను పొంగనాడ నిన్నటిదినము ఇచ్చట వచ్చిచేరినది. 15 వ తేదీకిని 19 తేదీకిని నడుమ మినికాయి ద్వీర పట్టణమునంద్రములో 'ఎమ్మెను' చే పట్టుకొనబడిన డ్రెయిగుట్టలోనుండిన 225 నావికులను, 22 ప్రయాణికులను ఈనాడమీద నిచ్చట వచ్చిచేరిరి. బెక్ హెరు గ్రాయిలను, ఎక్స్ ప్లోర్, బ్యూరెస్సు, సెంటుఎగ్నెర్, అను అయిదు బ్రిటిషుకంపెనీవారి మోడలును, క్లాసుగ్రాంటు, చిల్కానా అనురెండును, ఇవికాక, టూస్మీనియాకు పోవు ముండిన దొరతనమువారి పడవయొకటియును, ఎమ్మెనుచే పట్టుకొనబడినవి. దొరతనమువారి బొంగుఓడలగు ఎక్స్ ప్లోర్, బ్యూరెస్సు అనురెంటిని 'ఎమ్మెను' తీసికొనినది. 'ఎక్స్ ప్లోర్' అనుదానినై నావికులనెక్కించి, మొన్నటిదినము సాయంకాలము 6 గంటలకు దానిని విడిచివెట్టినది. తక్కిననాడలను ముంచివేసినది. కోచ్చియవైపుగా రాత్రి 8 గంటలగలవరకును 'ఎమ్మెను' ఎక్స్ ప్లోర్ అనునాన వెంటబచ్చినది. వచ్చిననావికులను దొరతనమువారు ఓడనుంచి దింపించిరి. ఓడలలోనుండిన చీనావారిని కొందరిని, మరియిద్దరు యూరపీయనులను 'ఎమ్మెను' నాకాధిపతి విడిచివెట్టలేదు. ఈనాకాధిపతి అందరిని మర్యాదతోమాచెను.

బెంగాలు దొరతనమువారి ప్రకటనము.

కలకత్తా, ఆక్టోబరు 21: బెంగాలు దొరతనమువారు ఈ దిగువ ప్రకటనమును చేసేయున్నారు:—చిల్కానా, గ్రాయిలను, బెక్ హెరు, క్లాసుగ్రాంటు, బాకర్ రెంటు, అను నావలు అయిదును ఈ ఆక్టోబరు నెల 15, 19 తేదీల నడుమ ఇండియాతీరమునకు కొంతదూరమున ముంచివేయబడినవి. ఓడలలోనుండిన నావికులును ప్రయాణికులును ఎక్స్ ప్లోర్ అను నాన మీద కొచ్చికివచ్చి చేరిరి.

ఎమ్ డెన్ 15 స్తీమరులను ముంచుట.

కోలంబో ఆక్టోబరు 21:—ఎమ్ డెన్ ఇంతవరకు 15 స్తీమరులను ముంచినది. వీరినష్టము మూడుకోట్ల రూపాయ లుండును.

లక్కో.

సర్వహిందూ దేశేషయాసభ

లక్కో ఆక్టోబరు 21:—ఈమహాసభ అది సోదరువారములందిచ్చట సమావేశమైనది. మహమ్మదీయ సంఘమునకు సంబంధించిన తీర్మానములు చాలగానింపబడినవి. సభాధ్యక్షులగు, ఆల్ అకహైరీ మజ్తాహీద్ గారు మహమ్మదీయ సభ వారు స్వరాజ్య తీర్మానమును వదలివేయుట యుక్తమని నుడిగిరి. మయాల అవంతిరాజభక్తిని విశేషకరించుచు నొక తీర్మానము చేయబడినది. ఆంగ్లవిజయము కూడ వేడిరి.

స్థానిక వార్తలు.

కలరా:—చెన్నపురిలో కలరా ప్రలముగనుండుటచే రాజువేటలోని మహమ్మదీయ పాఠశాలయు దానికి సంబంధించిన హాస్టలును 15 దినములవరకు మూయబడినది.

మైలాపురము మాంతులీ ఉపన్యాససందిరము:—

డాక్టరు యు. కామరావుగారు నేటి సాయంకాలము 6-15 నిమిషములకు, కలరానుగురించి ఆయావిషయములకు సంబంధించిన పటములను యంత్రసహాయమున కనుపరచుచు సుపన్యసించుచురు.

దేశీయ మహాసభ:—దేశీయ మహాసభయొక్క రాజధాని కమ్మిటికి దినదిన కార్యదర్శిగనుండిన దివానుబహద్దరు ఎల్. పి. గోవింద రాఘవయ్యగారు ప్రస్తుతము అధ్యక్షులుగ నియమింప బడిరి. వీరిసాసమున, కార్యదర్శిగ 'కే. పి. వీర రాఘవాచారిగారు నియోగింప బడినారు. కడచిన గురువారమున జరిగిన సమ్మన సర్వజ్ఞివారి సభలో మానసియులగు, వి. పి. ప్రొవాసు శాస్త్రి, వేంకట సుబ్బయ్యయ్య, కే. పి. వీరరాఘవా చారిగారు చందాలు కంటూ చేయుటకు నియమింపబడిరి.

నియోగి మహాజనసభ.

పద్ధతినియోగము.

ఒకనియోగి బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఈ సంవత్సర వినియోగము గాజము పొందడమే పురమున జరుగవలెననుచుచేత అయ్యది సమాఖ్యవృద్ధికి ప్రతికూలమాయని సందియములుగల్గి సభగావించి నియోగిల ఆభిప్రాయము కనుగొనుటకు ప్రయత్నించుట జేయుచున్నాను.

ఈ సందర్భమున పద్ధతినయోగముపట్ల ఆంధ్రలోకమున అంకురించినదో ఎట్లు అభివృద్ధిని గాంచినదో కొంతవరకలోచింపవలసియున్నది. ప్రామాణిక లక్ష్యసారాంశం దీక్షితులుగారు నియోగిల బ్రాహ్మణులుగా పరిగ్రహింపబడక కరణములని పేరొక జాతివారుగా పరిగ్రహింపబడుటచేత వీరికి వైదికవిద్య అభ్యసించునయెంచి వీరలకు మతావేశమును కలుగజేయుటకై పద్ధతినయోగము నేర్పరచెను. ఇందుకు వారికిని వైదికవిద్యను గల్గిన వైషమ్యము మూలకరణముని చెప్పవచ్చును. కాని నియోగి జనసామాన్యమునకును, కర్మిష్టులగు నియోగిలకును ఈ పద్ధతినయోగము చాలకాలము వివేచింపబడుచున్నది. తగినంత సానుభూతి నొందకుండెను. కాని రానురాను మతవైషమ్యములు హెచ్చి నియోగిలపై వైదికవిద్యను వైదికవిద్య నియోగిలకును విరోధభావములు ప్రబలెను. దీనితోడ దీక్షితులుగారి శిష్యులలో కొందరు ఈ మతమును వృద్ధిపరచుటకు ప్రయత్నించుచు మొదలిడిరి. వీరికితోడ కొందరు యువకులు ఈ పద్ధతినయోగము వలన సంస్కరణోద్యమముల వృద్ధినిందించుటకు తగు మార్గ మేర్పడునని యెంచిరి. వైదికపురోహితులు మారి నూతనపురోహితులు జేరిన సంస్కరణోద్యమముల కొనసాగునని యెంచిరి. నియోగి పురోహితులు సంస్కరణోద్యమములగురువని అనుకొనిరి. ప్రథమమున వైదికమతాలంబనమున మతమును పేర బానిసత్వముమొదలై పురోహితులవలన మరచి అవ్యాక్రమ మానశక్తికై ఆత్మగౌరవము క్షీణించుటగాంచి సంస్కరణము కర్తవ్యమనియెరింగి మహామంత్రి రామన్నగారు నియోగిశాఖను జేరుకొనిరి చెప్పచున్నాడు. వెకధ నిజమైనను గాకున్నను ఈ విధేదమునకు కారణములు పై నుదాహరించినవేయై యుండవచ్చు. కాన సంస్కరణము నేర్పిననియోగిపురోహితులైన, వైదికకర్మలను సహితము కాలపరిణామమును గుర్రెంగి మార్పులుజేసి లోకాభ్యుదయమునకు పాటుపడునని నియోగియువకు లెంచి యుండిరి. అట్టి ఆభిప్రాయములతోడ 5, 6, సంవత్సరములక్రింద అంగ్ల విద్యాపాఠశాలలు సహితము ఈ పద్ధతినయోగమునకు దగు సాయ మొసరించిరి. కాలక్రమమున, ఈ పద్ధతినయోగమున చూపులజేయవలెనని. కాని పూర్వచారము మరంతసాచ్యెను. క్రొత్తవిద్యగాదు ప్రాచ్యైకదన్న తిరున సేవనవైదికముల వైదికవిద్యను వెక్కుడుజేడవోదితిరుల మనిమించుకొను కోరికతోడ వైదిక పురోహితులకన్న కఠినతయైన కట్టుబాట్లు లందు సహితము వారిమతపటిమను జాపసాగిరి సభాధిపతుల ప్రభుత్వము క్షీణించు నీతికంబున స్వయం కృతాపగాధుగుకు కృతవైదికాధికారమును ధిక్కరించుట కిష్టమై. సంస్కరణోద్యమములు చలించసాగెను. డిప్యఫుండ్రములు ప్రబలినాను ములు సజించుచున్నవి. నామధారణ ఆత్మవివాళ హేతువుగ పరిణమించుచున్నది. వేదము చదువుకొనినవారిని వైదికులగా నెంచుట కుమారు కృతవైదికునకు అగ్రతాంబులమియ్యవలెనని ఆవేశములతోడపూరు లున్నవించుచున్నవి. ఇదివరకున్న మరాఠీశతులుచాలక నూతనమరాఠీపతులు లేరనెడిరి. వీరికై చందాలు మొదగుచున్నవి. నియోగివైదిక వైషమ్యములు పెచ్చుపెరిగి సంఘటలమును నిర్మూలించుచున్నవి. వేదముల చదువు నియోగిలవలనలేదు. నియోగిమతమునకు పట్టుకొమ్మలనదగువారిలో నెందరు వారిపుత్రులను కృతవైదికులగామాన్వికర్మిష్టులజేసికో జూచిన లెక్కకొరెనను గానింపరు. ఎవరైనను ఉద్యోగములవదిలి పరిశుద్ధమైన వేదకర్మలం దివచరించినదిలేదు. కాన నామములదీయుట సులభముగాని తమయను, తమపుత్రులును నిరంతర వైదికవృత్తివలంబించుట కప్రసాధ్యముగదా! కావున నీపద్ధతినయోగమువలన కర్మిష్టు లభివృద్ధి నొందుటలేదు. సంస్కరణోద్యమములకు సాయపడినదిలేదు. కాని యీపద్ధతినయోగమువలన నిలచిన యువకార మొక్కటి కలదు. పిత్తికారములందు వైదికుల కర్పించుటకు మారు వియోగిలకర్పించుటచేత జీవకోశ ధలులేని కొందర నియోగిలకు వశమైతేర్పడుచున్నది. ఇంతమాత్రమున నీ కీర్ధాంతమును నియోగిలోకమెల్ల నాచరించుట శ్రేయస్కరమని తోచదు. దీనినిజముగ నిలచిన ఫలితము నియోగి వైదికగ్రహము. ఈవిగ్రహమునకు గుంటూరునుండ

లమును బెట్టి కష్టములు గల్గినది ఆంధ్రులందఱెరింగియేయున్నారు కాన ప్రతివత్సరమును జరుగచున్న నియోగి సభకు పద్ధతినయోగమునిచ్చి పాణ్డిగహాసము గావించుట మత వైషమ్యములు పుట్టుటకేగాని వేరొందుగాదు. ఈసభను చిదానందసరస్వతీ స్వామివారి వర్ధంతుత్వముననుండి వేరుగావించి పద్ధతినయోగమును త్యజించినగాని శుభప్రదముగా నేరదు. ఇక నియోగిలకు సభయొకటి యావశ్యకమగునాయని యొక ప్రశ్నగలదు. దానింగూర్చి వేరొకపర్యాయము చర్చించెదన.

భోగ్యుల నెంటు జాబి గెజటు

మంగళవారము అక్టోబరు 20

ఏ. జి. కామ్యూగారు గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

అద్దరుగాడ్డల్ లీచ్ గారు సెలవుపూర్తియగుట తోడనే చిత్తూరు, కడప, ఆనంతపురముజిల్లాల స్పెషల్ అసిస్టెంటు సెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

లోకల్ అండు మునిసిపల్ ఈడిగున వివరంబడిన వారికాయా సభ్యపదవులయ్యబడినవి:—

రి. రెండు జి. బి. రెడ్మెక్:— బందరు మునిసిపల్ కమిషనరు.

వాకనాటి శ్రీమేకేశ్వరయ్య నాయుడుగారు:— బరహంపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరు.

ఈలి వేంకటరాయుడుగారు:— రాజమండ్రితాలూకా బోర్డు మెంబరు.

సి. ఎమ్ వీరరెడ్డిగారు:— కడపజిల్లా బోర్డు మెంబరు.

ల. సంకమేశ్వరరావు పంతులుగారు:— తెనాలి తాలూకాబోర్డు వైసు సెసిడెంటు.

మ.కే.పీ. సయ్యదువజీరు ఉద్దక్ సాహెబు బహద్దరు:— ఎలూరుతాలూకా బోర్డు మెంబరు.

మాదిరెడ్డి అంకరెడ్డిగారు:— నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు మెంబరు.

డి. పి. డబ్బులాఖిలోని యుద్యోగములు.

జి. తిరువెంగల దాసుగారు కృష్ణ యాస్ట్రక్ డివిజను నుండి కృష్ణా సెంట్రల్ డివిజనుకు బదిలీ.

ఎమ్. ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారు మునియేరు సబ్ డివిజను నుండి కృష్ణాస్ట్రక్ డివిజనుకు బదిలీ.

కీలంకెట్టి వేంకటరత్నం నాయుడుగారు చెంగల్పల్లి డివిజనుకు సంబంధించిన సప్లై బకింగుహామ కేనాలు సబ్ డివిజనుకు నియమింపబడిరి.

వైద్యశాఖలోని యుద్యోగములు.

సివిల్ అసిస్టెంటు సర్జను గులాబ్ రాయి మోహన లాల్ ఉపధ్యాయులు కోరపుట్ల పోలీసు సబ్ జెయిలు వైద్య కాలకు నియమింపబడిరి.

క్రీగవర్షరుగారి పర్యటనము.

20 వ తేదీ రాత్రి సుమారు 6 గంటలకు పెంట్లంకు ప్రభువుగారు ప్రభుగారును మెరికోటకువెళ్లిరి. 21 వ తేదీ యందయమునకు శ్రీవారలు క్విలనుచేరిరి. అచట నదయము 7 గంటలకు రెగిడెంటుగా రచటనున్న తిరువాన్కూరు సంస్థానోద్యోగులను శ్రీవారలకు పరిచితులను గావించిరి. పిమ్మట వారచటనుంచి విద్యుచ్ఛక్తికును కథిరహించి తిరువనంతపురమునకు విచ్చేసిరి. తిరువనంతపురమునకు 2 మైళ్ళ దూరమున నున్న పట్టణము పురమున శ్రీవారి పదవిక్ష్మమగు స్వాగత మొసంగబడినది. మధ్యాహ్నము 1-30 గంటల కచటవేయబడిన పందిరిలోనికి పౌరముఖ్యులందరును వచ్చియుండిరి. శ్రీమహారాజావారు చతురంగ బలపమేతులై సకలరాజ లాంఛనములతోడను గూడ నరుడెంచిరి. వారందరును శ్రీవారికి స్వాగత మొసంగిరి. శ్రీవారి యాగమన సూచకములుగ ఫిరంగులు వేయబడినవి. అచట రెగిడెంటుగారు తగు పెద్దలగు శ్రీపురపుల సంధరిని శ్రీవారలకు పరిచితులుగ నొనర్చిన పిమ్మట సుత్యనమతో శ్రీవారలను తిరువనంతపురమునకు కొనిపోయిరి. మూడు విద్యుచ్ఛక్తికులలో శ్రీప్రభుదంపతులును మహారాజావారును ప్రధానోద్యోగులును వెళ్లియుండిరి. శ్రీవారు అతిథి మందిరమున విడియింపబడిరి ఆదివసుననే సాయంకాలమందు మహారాజావారు శ్రీప్రభువుగారిని, పెద్దరాణిగారును చిన్నరాణి శ్రీప్రభువుగారిని, దర్శించిరి. పట్టణమంతయును శోభావంతముగ నుండెను.

BOMBAY

A Sad Case of Death

Accused Escapes with 25 Rupees Fine.

BOMBAY, October 21

Mr. Frank Oliveira, Third Presidency Magistrate, delivered judgment this afternoon in the case in which Inspector Gough charged Martin Forbes, a Port Trust Inspector, with having caused the death of Dondoo Eala, a dock labourer, on the 11th instant, by a rash and negligent act. It transpired in the evidence that the accused, who was supervising the work in the docks, gave a blow to the deceased because the sling was not properly tied. The deceased, who appeared to be in pain, went some distance and fell. Forbes went to him and rendered him every assistance. He sent for a doctor, but the deceased died shortly afterwards. According to the Police Surgeon's opinion, death was due to rupture of the spleen, which was soft and friable, the deceased having suffered from chronic malaria. The charge was altered to that of simple lurt, an offence punishable under Section 323; L. P. C., to which the accused pleaded not guilty. Mr. Godinho, who appeared for the accused, said that no one was more sorry than the accused himself for the unfortunate incident and requested His Worship to deal with the accused lightly. The accused was convicted and fined Rs. 25.

Information About Lord Willingdon's Son

BOMBAY, October 21

Lord Brassey has cabled to His Excellency Lord Willingdon to the effect that his son was wounded on September 14th and is a prisoner in a hospital near Cassel. Lord Brassey's information comes from a trustworthy private German source.

Requirements of Ambulance Trains

Bombay Women's Branch Requested to Supply.

BOMBAY, October 21

At the request of the Surgeon-General Babbie the Women's Branch of the Bombay Presidency War and Relief Fund has undertaken to provide and completely equip with articles required for use of three ambulance trains which are being provided for the conveyance of the sick and the wounded Indian officers and non-commissioned officers and men between Bombay and up-country hospitals.

UNITED PROVINCES.

All-India Shiah Conference.

Moslems and Self-Government.

LUCKNOW, October 20.

The All-India Shiah Conference met here on Sunday and Monday. A number of resolutions were passed expressing loyalty and dealing with various Mahomedan questions. Ali Alhairs Mijtahid, Punjab, presiding, in the course of his opening speech urged that the Moslem League should drop the resolution on Self-Government.

A Loyal Resolution.

LUCKNOW, October 21

At the All-India Shiah Conference a resolution was passed assuring the King-Emperor of the unflinching loyalty of the Shiah community and praying for the success of the British arms. The Chairman, Syed Abul Hairs Mijtahid of the Punjab, in moving the resolution, referred to the great liberty enjoyed by the Shias under British rule which was a blessing to them.

PUNJAB.

Indian Muslims and the War.

Lahore "Observer's" Comments.

LAHORE, October 21

In the course of a long leader on "Zemindar" Editor's deportation the "Observer" a local Muslim weekly waile stating that Zafar Ali was not disloyal, says — So great is the debt that the Muslims of India owe to England and her culture that they cannot for a moment think of transferring their affections to Turkey which though allied them by common bond and common creed has certainly no claims upon their sympathy if it chooses to enter the fight and take up cudgels against the Sovereign of this country.

BURMA.

A First Class Tannery in Rangoon.

Its Export Trade Increasing.

RANGOON, October 21

There is now in full working order in Rangoon a first class tannery run on English lines. The proprietors are Madden and Co, 7 merchant street. The leather produced after tanning and process from cow, calf and buffalo hides is equal to the best exported from Home Leather at the rate of Rs. 20,000 per month is being turned out. One of the advantages possessed over home tanning industry is the cheapness of labour. The manufactured product is being exported to Europe from this factory in steadily increasing quantities.

TELEGRAMS.

at La Bassée, where the Germans essayed a particularly violent offensive to the north of Arras, at Mametz between Peronne and Albert, at Verquois, east of Arras, and finally on the heights of the Meuse and in the region of Champagne. Everywhere the Germans were repulsed.

French Marines' Success at Ypres.

LONDON, October 21. The details of the success of the French Marines, on the Ypres Canal, which was officially mentioned on the 18th instant show that the Marines were subjected to cannonade all day. They advanced at night profiting by the fog, to within fifty feet of the trenches, without being detected. The entire contingent crawled like Redskins with bayonets fixed. They had been ordered not to fire. They charged furiously. All was over within half an hour, and the German trenches were piled with the dead and wounded. Four hundred men were captured.

The French lost only ten killed and a hundred wounded.

BELGIUM.

Ostend Re-Taken.

LONDON, October 20.—(1-40 A. M.) The "Morning Post" correspondent in the North of France, telegraphing on Monday, says that he is informed on excellent authority that Ostend has been re-taken by the Allies.

Reported Recapture of Bruges.

LONDON, October 21. A Dunkirk paper reports that the Allies have seized Bruges. This, like the report of the recapture of Ostend, is unconfirmed, but it seems certain that the Germans are having the worst of the matter.

British Warships Assist Allies.

LONDON, October 21. Several correspondents mention that British warships are participating with the Allies in the fighting on the Belgian Coast.

Every Available Man to Check Allies.

LONDON, October 20. AMSTERDAM.—Germany has been sending every available man to Belgium, in an endeavour to check the advance of the Allies. Many towns are consequently denuded of troops.

German Marines have left Antwerp to rejoin the warships at Kiel.

GERMANY.

New German Tactics.

Mounting Mitrailleuses on Roofs.

Allies Response.

LONDON, October 21. The recent reference in an official "communique" to advances "house by house" in northern France is explained by correspondents as being the result of the new tactics on the part of the Germans. They occupied villages and towns, knowing the reluctance of the Allies to shell them. They mounted mitrailleuses on the roofs of the houses and posted rifle marksmen in lower storeys. A fleet of motor vehicles waited on the other side of the town to carry the defenders to new positions. It was a difficult work for the British infantry to get to these quarters with bayonet before the houses were evacuated, but this was done successfully in several cases and the enemy had no time to reach the automobiles. The Allies are now shelling villages known to be occupied by the enemy.

Bombing of Zeppelin Shed.

Bitter German Complaints.

LONDON, October 20. The Commandant of Dusseldorf has received numbers of anonymous letters concerning the British bombing of the Zeppelin shed. He has issued a long explanatory statement explaining that the bombing has produced a feeling which is not in accord with the energetic, vigorous character of the German people. He promises all vigilance in future.

Main Object of War.

Berlin Paper's Abjuration.

LONDON, October 20. The "Berliner Tageblatt" in a significant leader appears to renounce the popular view that the destruction of England is the main object of the present war. The paper emphasises the Russian

TELEGRAMS.

menace and says that no one must forget that every loss of power by England means increase of strength for Russia. The paper concludes:—"We all hope that the English position as the world's arbiter will be profoundly shaken, but it must be ten-fold our duty to fight against Russia acquiring the same position."

Death of a Prince. In East Prussia.

LONDON, October 21.

AMSTERDAM.—Handelsblad learns that Prince Wolrad of Waldeck-Pyrmont, half-brother to Queen Emma of Netherlands has been killed in East Prussia while on patrol duty.

RUSSIA.

The Greatest Temperance Reform. \$3 Millions Revenue Sacrificed.

PETROGRAD.—The Tsar's temperance decree means that the Government will sacrifice a revenue of ninety three Millions Sterling annually.

A Russians Official Statement.

Austrian Battalion Surrenders.

LONDON, October 20.—(3-15 P.M.)

PETROGRAD.—A communique says:—"There is no essential change in the situation. We are partly in close contact to the enemy and partly fighting him from the River Zouza to Stryl. We are also engaged in East Prussia. We continue to capture masses of Austrians South of Przemyśl. An entire battalion has surrendered with all Officers and mitrailleuses."

Caucasus Mussalmans.

Ready to Die for the Tsar.

LONDON, October 20.

PETROGRAD.—A Mussulman deputation at Tiflis assured the Tsar's brother Grand Duke Michael that the Mussulmans in Caucasus were ready as one man to devote their lives and property to the country.

JAPAN.

German Destroyer Aground.

LONDON, October 20.

TOKIO.—It is officially stated that a German destroyer "S. 90," escaped from Tsing-tao in darkness and was found aground sixty miles south of Kiochau.

Japan's Crown Prince and British Troops.

LONDON, October 18.

The Crown Prince of Japan has sent a gracious message to the British troops at Tsing-tao and a gift of wine.

Japan Occupies Caroline Archipelago.

For Military Purposes.

LONDON, October 20.

TOKIO.—It is officially announced that the Japanese Navy for military purposes has occupied the Marianne, Marshall and Caroline Archipelagos.

CALCUTTA, October 21.

The Japanese Consul General received a cablegram from Tokyo that the military occupation of Caroline Archipelago was concluded on the 14th instant. Two German surveying vessels were discovered, one being sunk and the other captured. There were no Japanese casualties.

CENERAL

Turkish Refusal to Discharge German Crew.

LONDON, October 20.

CONSTANTINOPLE.—Turkey replying to the British representations, has finally declined to discharge the German crews of the "Goeben" and "Breslau".

Bomb Outrage in Montreal.

A Row of Tenement Houses Wrecked.

MONTREAL, October 21.

Two Austrians placed a bomb in the vestibule of a row of nine tenement houses. All were wrecked by the explosion. The inhabitants most of whom were Russians had miraculous escapes. The Austrians perished.

The number of casualties is unknown but some are terribly wounded.

TELEGRAMS.

Royalist Outbreak in Portugal Military Preparations for War.

LONDON, October 21.

LISBON.—A small Royalist outbreak occurred among the troops at Braganza and Mafra yesterday but it was quickly suppressed. Military preparations are actively proceeding in order that Portugal may intervene in war if necessary.

Torpedos at a Danish Submarine. Strong Protest Made.

LONDON, October 21.

COPENHAGEN.—An unknown foreign submarine near the entrance to the Sound discharged two torpedos at a Danish submarine which was travelling on the surface but missed. The Danish Government has made strong protest to all the Belligerents.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIND.

Ships for Trade Purposes

Secretary of State's Telegram.

KARACHI, October 21.

The "Sind Gazette" publishes the following telegrams from the Secretary of State to the Government of India:—"The Board of Trade are unable to give any information as to the shipping 'enroute' or likely to be 'enroute'. I have communicated the purport of your telegram to the Shipping Federation, Liverpool, the Steamship Owners Association and the Chamber of Shipping, United Kingdom for any action they can take as to the possibility of utilising the prize ships for this purpose."

Sufficient Inducements Wanted.

Tramp tonnage is available which is not suitable for transport. If the exporters will offer a rate sufficient, and if the inducement is sufficient the vessels will go out in ballast. The exporters cannot expect normal rates at the present time with so many vessels required for war services and all German and Austrian ships tied up. I learn that the Harrison, Hall, City and Anchor Lines intend to replace requisitioned ships by tramp tonnage and if the routes continue open they expect for the future to supply sufficient tonnage.

Piecegoods Merchants and Importing Firms.

KARACHI, October 21.

The Karachi Satya Narayan Indian Piecegoods Merchant Associations have resolved as follows:—"The members regret that they cannot see their way to bear any part of the extra cost of freight and war risk brought about in consequence of the war. The hardships which piecegoods dealers have had to face for some considerable time past are well known, and these hardships have been rendered much more acute by the war and the consequent poor demand. Under these circumstances the members of this association feel sure that importing firms will realise that the refusal to accede to their request is not unreasonable or unjustified."

War Against German Industry.

An Enquiry by French Minister of Commerce

KARACHI, October 21.

The Acting French Consular Agent, Karachi has addressed a letter to the importing firms in Karachi stating that the Office National Du Commerce Exterior 3, Rue Pey Dean, Paris, which is a branch of the Ministry of Commerce and Industry desires to inaugurate an inquiry into articles of German and Austro-Hungarian origin which can be replaced by the French made articles and giving a list of 19 classes of articles which the French manufacturers are in a position to supply.

ORISSA.

The Khond Disturbance.

The True Cause of it.

CALCUTTA, October 21.

Official information of full details regarding the Khond disturbance in Daspal a feudatory State has not been received here but the Commissioner of Orissa reports that no more serious harm was done than the burning of the Chief's residence before Khonds were dispersed. The Raja is a minor and the State is under the management of the Court of Wards. No official account of the cause of disturbance has been published but a Cuttack correspondent gives the following reason:—"The Late Raja had no son at the time of his death and he adopted a boy. The boy was not liked by the Khonds who are strong willed and obstinate. They nominated one from among the relatives of the Raja so that the royal blood might continue in the dynasty. With a view to force the authorities to accept their nominee and to install him on the 'Gadi' about one hundred armed Khonds marched to the capital of the State and attacked the residence of the Political Agent and the Palace. They have now been dispersed and the situation relieved."

అస్మియా జన్మస్థల సబ్బు వ్యావారము.

హైందవ పాత్రామితులకు చక్కనియదను.

అస్మియా జన్మస్థలములకు భంగమునకును బ్రటిష్ మదేశమునకును చేయదలచిన వ్యావారములలో సబ్బు వ్యావార మొక్కటిగా నున్నది. ఈ ప్రయత్నమున తోడ్పడుటకు హిందూదేశము సముక్తమై యుండవలెను. గతవర్షము అస్మియా హంగరీ దేశములనుండి 23,000 పౌనులు విలువగల ప్రత్యేకములను సబ్బులు యాదేశమునకు వచ్చియుండెను. గృహస్థత్వమునకును బట్టి లుతుకుటకును పనికివచ్చు సబ్బులు చేయుటలో బ్రిటిష్ దేశము ప్రత్యేకమును బడసి యున్నదనియును సుగంధముగల సబ్బులను చేయుటలోగూడ ప్రసిద్ధినియును లండను నర్తకసంఘమువారు ప్రకటించిన కరప్రతిమలలో నూచించి యున్నారు. 1912 లో బ్రిటిష్ దేశమునుండి ఎగుమతియైన అస్మియా రకముల సబ్బుల వెల మొత్తమును గలసి 2,092,700 పౌనులయినది. 1912 లో జర్మనీదేశమునుండి 451,200 పౌనులును, అస్మియా నుండి 108,200 పౌనులును వెలగల సబ్బులు ఎగుమతిచేయబడియుండెను. కాన బ్రిటిష్ దేశపు సబ్బుల ఎగుమతియొక్కను హెచ్చించుటకు చాల నవకాశముగపడుచున్నది. అందు ముఖ్యముగ మంచికముల విశేషముగ పంపబడుటకు చాల పిలుగుదు. 1912 లో అస్మియానుండి మంచిరకములు సబ్బులు యిండియా దేశమునకు పంపబడినదేగాక చీనాకు 18,000 పౌనులును, టర్కీకి 11,000 పౌనులును పంపియినవలె మంచిరకముల సబ్బులు ఎగుమతిచేయబడినవి. జర్మనీ నుండి 1912 న గూడ పోషిపోషిన పేరుపేరురకముల సబ్బులుగూడ నిలుల ఎగుమతిచేయబడియున్నవి. అస్మిలియాకు 12,000 పౌనులు; చీనాకు 12,400; జపానుకు 1,200; టర్కీకి 5,000; దుబాయ్ నుండియాకు 87,500; ఆర్జెంటీనాకు 14,400; బ్రెజిలుకు 5,100; అమెరికాకు సంయుక్తరాష్ట్రములకు 67,600 పౌనులవిలువగల సబ్బులు పంపబడినవి. ఈదేశములలో టర్కీకితప్ప తక్కిన అస్మియా దేశములకునుగూడ బ్రిటిష్ దేశపునుండి యిదివరకే సబ్బు ఎగుమతియగుచున్నది. కానిపుడు అస్మియా జర్మను దేశములనుండి సబ్బు పోటీలలోకపోవుటవలన కలుగులాభ మంతయును ఆగ్రయముగ బ్రిటిష్ దేశపులకు లభించుట విధాయకము.

కోర్టు వ్యవహారములు.

[న్యాయమూర్తి: సహాయకమండలి.]

అయోగ్యుడగు కార్యదర్శి.

అడ్వాకేట్ జనరల్ అను మారుపేరున నిలిపివేయబడిన సాక్షిని "తిరుమంగలం రూరల్ క్రెడిట్ సొసైటీ" అనుపేరుగల పరపతిసంఘము (ఇది 19-8-వ. సంవత్సరమున స్థాపించబడినది) నకు కార్యదర్శి. 1912-వ. సంవత్సరమున ఆయిది పనిచేయుచుండెను. దీని కార్యదర్శియగు యాచిలంబ రయ్యయ్యనయ్యకద్రోహమునకై (ముద్రాదొంగగంధకములచేసి నందులకై మూడు) దొంగసంతకముచేయబడిన ప్రతిమలగొని మోసముచేసిందందులకై మూడు, తప్పులెక్కులు వ్రాసిందందులకు అంతుమొత్తము) పండ్లెండు నేరములకై సీ. ౧౦ సె. నె. క్. కోర్టువిచారణకు పంపబడినది. సంఘప్రతినిధుని ఏ. రొక్కరి యధీనమున నండెయ్యండియండలేదుగాన, నేరమును రుజువుపరచుట కక్రమముగాన, నమ్మకద్రోహమును నేరముక్రిందలేబడిన ముఖానామములను కడలకొన బడినది. ౧౦ రూపాయల ప్రతిమలతో దొంగసంతకముచేసి, దానిని మోసముచేసి నుపయోగపరచి, సొసైటీబుక్కులలో తప్పులెక్కులు వ్రాసిందందులకు గాను ప్రస్తావన నె. క్. విచారణజరిగెను. దొంగచేవానిచేసిన ఏ ముద్రాయుద్ధి యని నిరారణ నేయుటకు తగినసాక్షిలనులేక, గాని, సంతకము దొంగసంతకమేమని నె. క్. జడ్జిగా రిఫ్రామి. మొసగి. మతియు, తక్కిన రెండు నేరములను రుజువై నవయు, ముద్రాయ దోషముడేయనియు వారు అభిప్రాయపడిరి. నె. క్. జడ్జి గ్రామమువారికి, నాలుగేడు కలికత్తు విధించిరి. హైకోర్టు అప్పీలుచివాణ్ణి, దొంగసంతకముతో గూడిన ప్రతిమల మోసముచేసి నుపయోగించెను. నేరమును రద్దపరచి, న్యాయమూర్తిగారు తీర్పు మూడేండ్లకై తగ్గించిరి.

[న్యాయమూర్తి: అడ్వాకేట్ జనరల్, జడ్జి కుమార స్వామిరాష్ట్ర గారులు] కలెవరుడి మరణము.

కర్నూలుజిల్లాలో వైవతముగలదు. ఆచారాధిపతిగారి కిష్టులు నాలుకొట్టినట్లు. మతమునకుచేసిన గ్రామము పూర్తి గ. తనయధీనమునమాత్రమే యుండవలెనను మతాధిపతిగారి వాదమువలన వానికి కిష్టులకు నాలుకొట్టెట్లుమను వ్యావృత్తి మేగ్వడెను. ఈవ్యావృత్తియు పరిష్కరింపబడునంతకాలమునకును నిర్వర్తించుటకుగాను రామనాథపురం హెడ్ అసిస్టెంటు కలెక్టరు మేజిస్ట్రేటుగా గాగ్రామమున కొకసీసరును కేమించి. వ్యావృత్తిముజరిగెను. తుట్టుకుదత్త హైకోర్టువారు వానికి అనుకూలముగనే తీర్పుచేప్పిరి. ఈతీర్పునిగూడ బ్రిటిష్ కోర్టులకు అప్పీలుచేసికొనుటకు అనభిప్రాయముగలను, బ్రిటిష్ కోర్టులకు అప్పీలు పరిష్కరింపబడునంతక కిసీసరును పనిలోనుంచుటకును ప్రార్థించుచు నాలుకొట్టెట్లు హైకోర్టుకు అప్పీలుచేసి కొర. కిసీసరునలోలగించిగ్రామమును తనయధీనముచేయుటకు కోరుచు మతాధిపతిగారుకూడ హైకోర్టుకు పిటిషన్ కెట్టు కొనిరి. న్యాయమూర్తిలు, బ్రిటిష్ కోర్టులకు అప్పీలు పంపు కొనుట కనభిప్రాయముగలను, నాలుకొట్టెట్లు రెండవగ్రాధనను నిరాకరించి, మతాధిపతిగారును సంగీకరించి, గ్రామమును మతాధిపతి స్వాధీనముచేయుటకు కిసీసరును కుత్తచేప్పి, ధరావతుచెల్లించి కోర్టులోని వైకమును తీరికొనుటకు మతాధిపతిని కోరియున్నారు.

న్యాయమూర్తిలు ఎయిలింగు హానేగార్లు. ముద్దాయి నిర్దోషియని నదిలిచెట్టుబడుట.

తిరువల్లూరి జిల్లాలో నొకచోట నొకడు నాకరినండి తొలగింపబడినందున, తా నలుల తొలగింపబడుటకు కారకు డయిన యాతనియింట గత నె. క్. నె. 21 వ తేదీ గాత్ర ప్రవేశించి, యాతనిభార్యయగు సుత్రమ్మగారు నామెయొక్క కుడిచేవిని, యందలి యాభరణముతోడ, చాలాఅను కోసె ననియు, నాయాటుమగలు వారిని గుర్తించినయు, దానాతే బడిన. నె. క్. విచారణ జరిగెను. నేరము ఋజువుయినదని కార్య అభిప్రాయ మొసగి కాని, నేరము జరిగినపుడె గుర్తించితి మనియు, వారి నెరుగుదుమనియు చెప్పిన ఆయా లుమగలు గ్రామ ముననుబద్ధ తొలచింత నేరమును రిపోర్టుచేసినపుడు వారిచేయన చెప్పకుండుటకు పుష్కరించుకొని నె. క్. జడ్జిగారు కార్య అభిప్రాయము సంగీకరించ బాలక విషయమును హైకోర్టువారికి తెలియచేసిరి. హైకోర్టువారు నె. క్. జడ్జిగారు అభిప్రాయము సంగీకరించి, ముద్దాయిని నదిలిచెట్టుల కనభి నొసగిరి.

[న్యాయమూర్తి: ఎయిలింగు హానేగార్లు] డి. రిక్ష సిరపరుచుబడుట.

తెలంగాణ జిల్లాలో మాడిగల్గొన్నయను వాడికడు తనయన్ను తలపొద కత్తికోరినాని పుత్రులగుటచే చంపనం దులకుగాను చార్జి కాబడినది. తనకు పెండ్లిచేయించున కోసము వచ్చి కోపోద్రేకముచేత తానెట్లు చేసినటుల ముద్దాయి చెప్పెను. ముద్దాయి తనయన్ను చంపెనుననిచేమేగాని, చంప వలెనను సుద్దేశముతో ప్రవర్తించలేదని ఆనెస్సురును అభిప్రాయ మొసగిగాని, తెలంగాణ నె. క్. జడ్జిగారు సందర్భము లను గమనించి, యాభిప్రాయము సంగీకరించక, ముద్దాయికి ఉరికత్తు విధించిరి. హైకోర్టు అప్పీలునం దాశిక్ష ధీర పరుచుబడినది.

[న్యాయమూర్తి కుమారస్వామిరాష్ట్ర గారు]

నమ్మరాబట్టుకొనుటకై తెచ్చిన దావా. మదరాసు క్రిస్టియన్ ఫ్యాక్టరీ ప్రాధములకు వాని; కంకరనా, మున్ను గాగల నలుగురు ప్రతివాదులు. ఈఫ్యాక్టరీ కుదుకులో నుండుటచేత ఒకనాలుకొట్టెట్లు కంకరని నారి స్వాధీనము చేయుబడినది. వారు మొరట్టిముగ్గురు ప్రతివాదుల లను ఫ్యాక్టరీ పనిలను చూచుచుండుటకు కేమించిరి. వాల్లర ప్రతివాది ఫ్యాక్టరీలో "బిస్"ను చేయుపనివాడు ఇయిలుండ, గా ఫ్యాక్టరీ తరస్వాధీనమునం దువలసిన న్యాయమును చూపగా కోర్టువారి అప్పీలు నిచారణలోనది ప్రసారవ్యాప్త మునందలి వాదియొక్క స్వాధీనము చేయుబడినది. ఇట్లు ఆగ్నేయ కాలయూ వాదిస్వాధీనముకాగా, మొరట్టి ముగ్గురు ప్రతివాదు లును వాలర ప్రతివాదికి బోధించి, వారిని, వాదిగొలుపునుండి

నిలిపివేసిరి. ఇది 1912 వ సంవత్సరము మే నెల 10 వ తేదీనాడు జరగెను. అందువారి, వాది ఆనాలర ప్రతివాది స్థానమునకు గోవిందరాజులు అనువారిని కేమించుకొనెను. వానియొద్ద వాల్లర కడలకొనవలెనని యా ముగ్గురుప్రతివాదులును గోవింద రాజులునుగూడ ప్రేరేపించిరి. వాదన ముగిసెను. మే నెల 25 వ తారీఖునాడు వాల్లర ప్రతివాది మరల వాదిగద్ద కొలువు లోచేరి ఒకపంజిక వ్రాసియచ్చి కనభిప్రాయము ప్రకటించి చెనుగాని, ఆ సంవత్సరము జూన్ 5-వ తేదీకాక వాడు పని చేసెను. ఒకపంజికవిధుల పరిష్కరించి పనిని మానుకొనుటకు మొరట్టి ముగ్గురుప్రతివాదులును వారిని మరల ప్రేరేపించిరి. పిమ్మట జూలై నెల తుదవరకు మొరట్టిముగ్గురు ప్రతివాదులును వాల్లరవానిని, గోవిందరాజులును బోషించుచుండి యనంత రము పంపివేసిరి. అందువారి ఆగస్టు నెలలో వాల్లర ప్రతివాది మరల వాదిగద్ద కొలువులోచేరెను. ప్రతివాదుల చర్యలవలన తనకర్మకాలలో మే మొదలు ఆగస్టు నెలలోను పని జరిగలే దనియు, అటుపిమ్మట పనిజరిగెను నరకుకొనవారు తనవద్ద వ్యావారమును మానుకొనిరినియు తెలియచేసి, యా కారణ ములవలనతనకు గలిగిన నష్టమునకై ప్రతివాదులు తనకు 10000 రూపాయల నియ్యవలసినదని యుత్తరువుచేయుటకు ప్రార్థించెను. వాది చెప్పిననంతయు కనభిప్రాయ మొరట్టి ప్రతివాదులు ముగ్గురును వాదించిరిగాని, జడ్జిగారు 6000 రూపాయలను వాదిచేయున డిక్రీయొసగిరి.

చాలియ కొర్టులు.

ఎగ్జిక్యూ.

మహమ్మదుబాద్ అనువాడు యిప్పటికి మూడు పర్యాయములు తీరుపడినవాడు. వీ డీనెల 1వ తేదీగాత్ర ముమారు ఒకటింపావుగంట లప్పుడు తిరువల్లి కేజీ డిస్ పెంకుట సామినాయుడు పిథిలో తిరుగుచుండెను. అప్పుడు వీనివద్ద నొక కత్తి, అగ్నిపెట్టి, వెయ్యనాంగు యావస్తువులుండెను. ఆ పిథిలో ననేక స్వహములు మూయబడి, వీగములువేయబడి యుండినవి. ఇట్టిపిథిలో వైయట్టికస్తువులతోడ వీ దావేశ టప్పుడు తిరుగుచుండగా ఇక స్పెక్టరు నీకలవ గారు వీనిని చూచిరి. ఇప్పు డేల యిచ్చటికి వచ్చితివనియుడుగ గా వీడు జవా బుచెప్పలేకపోయెను. అంగమిద ప్రాణినువారు వీనిని మేజి స్ట్రేటుగారికద్దకు తీసికొనివెళ్లగా, వీనిని బామినమిద వదలు టకు వారనభి నొసగిరి.

లై నెక్సు లేకయే నల్లమందు నుంచుకొనియుండినం. కవలకు రెండుపర్యాయములు తీరుపబడి, యిప్పుడు మరల అట్టి నేరమునకై చార్జి కాబడిన బహ్యచ్ఛిక్తి మేజిస్ట్రేటుగారు రూ. 40 లు జరిమానా, చెల్లించనియెడల, రెండు నెలు కలిపి ఖయిదు విధించిరి.

జార్జి లుప్రెక్.

చాకలపేటలో ఆదిమూ. నాయక అనువాని యిం టినుండి కొన్ని యిత్తిపాత్రల వీ నెల 5-వ తేదీనాడుదొంగ లించి నందులకు గాను రంగ్ అను హిందు వొకడు చాజ్ చేయ బడినది. విచారణలో నెలకొననె నూటింబై డెంటు కస్తాకపోర్ స్మితుగాను ఒకసగిన సాక్ష్యమువలన ముద్దాయికి పిచ్చిపడ్డననియు, తనపక్ష మున చానించుకొనబాలవనియు నేప్పడెను. ఈసందర్భమున మేజిస్ట్రేటుగారు, క్రిమినల్ ప్రొసీక్యూటర్ 463-వ సెక్షన్ ప్రకారము, గంప మెంటువారి యుత్తరువువరకు ముద్దాయిని నెలకొననె నూటింబై డెంటు కుత్తరువుచేసిరి.

హంగొలొండ ఫీల్డుకల్లెలరీ ప్రయోగగు జీహార్ దాబు ఖాక అనువాడు యా నెల 15 తేదీన తనన్నే హితులతోడ చీనాబాబుగోడ్డులో వెళ్లుచుండగా, పొలి మాచుచుండి, తే నెరుహల్లనవాడు ద్రయనగుడ మతాత్మగపడి, యాతని జేయలోని రూకలనుంచి సంగ్రహించి, చంపెనుండెక పొన్ను సామిదై పునకు విసు చేసెను. వాడు గాని వెళ్లుకొని పరగెత్తు చుండెను. అంతట దైగనెను, వానిన్నే హితులను వా నిద్ద రిని వెంబడించి, వానిని పట్టుకొని వానిని గాస్వాధీనము చేసిరి. రెండవముద్దాయి యానె. కాటుపర్యాయములు తీరు పడియున్నాడు. మేజిస్ట్రేటుగారు మొరట్టిముద్దాయికి వీని మున్ను 14 ఏంకు, ప్రొ. డ్రెసు వెళ్లును, రెండవవానికి రెండేం డ్ల కలిపి ఖయిదు విధించిరి.

రాజనీతి కోవిదులు

పోగచుట్టులు.

నీరు చెండచుట్టల నిచ్చినప్పుడు వానిలో పెద్ద దానిని బలమైనదానిని పెంచి తీసికొనుచు చుట్టల నాణెమును గురించి చెప్పినప్పుడు కీర్తి శేఖరులు చెప్పలేదుగా రనుచుండు వారు. చుట్ట ఎత్తున లావుగాను ఎత్తున రుచికరముగాను గూడ నుండినగాని ఆయనకు సాధారణముగా నచ్చుటలేదు. ఆయన కాల్యు పెద్ద నట్లచుట్టలను బలమగుటల గలవారుగాని పూర్తిగా కాల్యలేరు.

చేంబరులేనుగాని సమకాలీనుడగు హెన్రీ చాన్లెసుగాని పోగచుట్ట యనిన తలెరుగును. చేంబరులేనుగాను అనవ్యక్తముగానుండు పొడుగుపాటి నల్లని చుట్టలను తెగకాల్చెదరని చాన్లెసుగా రొకసారి నల్లలో చేంబరులేన గాని దూషించిరి.

చుట్టకాల్పుటయేగాక పోగారు పొడిని గొట్టములలో చేంబర్లేసుగాను కాల్యుచుండురు. ఆయనకాపొడి ప్రత్యేక మొక పోగారునమ్మ కింపెనీవారు సప్తయజ్ఞముచుండురు.

గ్లాడుస్తనుగానికి చేతగాని పనులలో చుట్టగాల్పుట యొకపని. ఒకసారి కీర్తి శేఖరులు ఎడ్వర్డు చక్రవర్తిగారు విక్టోరియా మహారాణిగారు రాజ్యమేలు కాలమున అనగా ఎడ్వర్డు గారు బ్రిస్టన్ ఆఫ్ కేల్సుగా నున్నప్పుడు గ్లాడుస్తనుగా రింటి కొకనాటి సాయంత్రము విందునకేగిరి. గ్లాడుస్తనుగారానాడు మాత్రము సిగరెటును కాల్యువలెనని ప్రయత్నించిరట. విందు జరిగిన తరువాత యువరాజుగారు గ్లాడుస్తనుగారితో మీరు కూడ చుట్టకాల్పుడని చెప్పగా చిత్తమని గ్లాడుస్తనుగా రొక సిగరెటును నోటబెట్టుకొనిరి. కాని క్రిమముగ నా మంత్రిగారికి పోగచుట్టయిన మిలిమిరిన యనవ్యక్త కలిగినది. ఒకసారి ఆయన కార్యదర్శిదగ్గరకు రాగా “అబ్బా చుట్టవాసన వేయు చున్నదని” మంత్రిగారు వినుకుకొనరట. వాసన వేయవచ్చును. నేను సర్ విలియం హార్మర్డుగారితో నొక యరగంటసేపు ముచ్చటించి వారిచెంతనండియే వచ్చితిని కార్యదర్శి చెప్పెను.

ఏమి హార్మర్డు చుట్టగాల్పునా? అటులైన నాదగ్గరకు కచ్చునప్పు డాదువులను మార్పిరావలయునని నీతనితో మర వక చెప్పవలెను నుమి అని గ్లాడుస్తనుగా రనిరి.

ఇప్పుడు మంత్రిలసభలో నున్నవారందరిలోను లార్డు హార్లేసుగారు చుట్టలను విపరీతముగా కాల్చెదరు. వారమున కాయనకు తెక్కలేనిచుట్టలు ఖర్చుగున. అలా హార్మర్డు గారు ఎరల్ డిసాపుగారును సిగరెటును విపరీతముగా కాల్యురు. బానుబరన్నగారు సక్కుత్తుగా చుట్టగాల్పురు. దివ్యకృష్ణము పెర వేరిన పిమ్మట చుట్టగాల్పుట యలవాటు. లారు లారుబర్డు గారు కూడ చుట్టల నధికముగానే కాల్యురు. ఒకసారి ఆయన పోగచుట్టమును నోటబెట్టుకొని కాగిలిముల కట్ట నొకదాని నందుకొనిపోత నాగొట్టము నోటనుండి బాల్కండబడినది. చేత నున్న కాగిలిములకట్టను కుప్పినిద పారవేసి చివాలన నా గొట్టమునతీసి పగిలినదేమో యని ఆతురతతో ఆయన పరీక్షించెను. పగులలేదని సమ్మతము కలిగినతరువాత ప్రాణములు గూటబడినది. అప్పుడాయన ఆగొట్టమును భద్రముగా కేబుల్ పెట్టుకొనిరి.

లెబొషయరుగా లెన్నుడును చుట్టగాల్పులేరు. ఆమె ట గూడ ఆయనయే చెప్పిరిగాని ఎప్పుడుచూచినను ఆయననోట సిగరెట్టులేని విమనములేదు. మార్కుట్టయినగాను కారను కాలు గొట్టమును నోటనుండి తీయటమేలేదు. ఫాక్టరీ గొట్ట ములోనుండి పోగపోవునట్లు ఎల్లప్పుడును ఆయన పోగగొట్ట మునుండి పోగపోవును నేయుండును. నేను మితముగా కాల్చెద నండి. నేను భోజనము చేయునప్పుడును నిదురపోవునప్పుడును గొట్టము దగ్గరకు యిట్లని యాశ్చర్యమందును. అదిక మామూలుగా రోజుకు 40 పెద్దచుట్టలు సరిపోవుచుండును.

డాక్టరు కేమ్మకానుచునీను ఆమె స్కాట్లాండుదేశపు మతగురువు పోగచుట్టను మిక్కిలి శ్రద్ధించుచుండెను. కడుపు నిండుటకు భోజనము నొసంగినటులే, నోటియరుచి పోవుట కీచుట్టను దేవుడొసంగెనని యాతడు చెప్పుచుండువాడు.

క్విన్సెనకపిశ్యునకు పోగచుట్టనున్న పరమాసహ్యము. ఆరవొకనాడు క్లబ్బునకువెళ్లిన పోగచుట్ట తాగినవారు లేని గది కననలేదు. ఒకటనజేమ్స్ బ్రోహి, క్రూరుడు, బుద్ధిహిను డు, అబద్ధమారువాడు, పిరికియైనానను నేను వాని ప్రేమించును. వాని పూజించును. ఏలయిన ఈపొడుచుట్టను ద్రాగుట కనిపెట్టిన చందాలుడగు రెలెగొంతుక జేమ్స్ కోసి నా డని య కవి యనెను.

జాబులు.

I

బండెలదొడ్డు-పశువుల పాట్లు.

అయ్యా,

నేనుకడవిన నెల 10 వ తేది ఉదయమున భవశేష్యరం బండెలదొడ్డి చూచితిని. ఈదొడ్డి గ్రామంలోనికి వెళ్ళువారిలో డ్డుకు ఆలి సమీపములో ఉన్నదికాని గడగ్గ మెంటు ఉద్యోగి గుట్టు దొడ్డి తనిఖీచేసి యిందలోగల యిబ్బందిని నివారించి నట్లు కనుపడదు. ఆలికర్షణములవలన పశువులలోకున్నాడు వలన దొడ్డి గుమ్మముకడ అనగా లోపలి భాగముందు ఖాళీ ప్రదేశములో ఒక ఆడుగలగున కన్నపు నీరు నిలుచుటచే రొంపిగా నున్నది. ఈ రొంపిగా నున్న భాగము నుమారు 20 చదరపు గజముల స్థలముండును. ఈ భాగమునకు పడమర వెంకట సావడియున్నది. వెంకట చావడిలో పశువులందు టకు ఆనుకూలముగానున్నదిగాని రొంపిగానున్న స్థలమందే పశువులు నిలుచుండు చున్నవి. బస్తీలో దొడ్డియే యా ప్రకారముగా నున్నప్పుడు పల్లె గ్రామములలోని దొడ్లసంగతి కేలుగ జప్పు నక్కరలేదు. పశువులకు బండెల దొడ్డిలోనిలన యున్న రోజులకు మేత ఖర్చు క్రిందకొంత సామ్యము మనసులు నమూలు చేయుచుండుట మట్టుకు కలదుగాని పశువులకు మేతఖర్చు క్రింద వచ్చుకొనెడి డబ్బులో నాల్గవంతు డబ్బు అయినను ఖర్చు పెట్టి పశువులకు పచ్చగడ్డిగాని వట్టిగడ్డిగాని కొనివేయుచున్నట్లు కనుపడదు. నోరెలుగని పశువులపట్లదయా గ్విచ్చాడయెలయ రిజిస్ట్రయి ననెప్పక్షరు గారు తహశీలు దారుగారు మొదలగు వైఆఫీసరు అప్పడప్పుడు బండెలదొడ్డు తనిఖీచేయుచు పశువులకు మేతవేయు చుండునటులను రొంపి లేకుండ నుండుటకుగాను కంకరగాని యిసుకగాని పోయించి దిమ్మనెచేయించి కన్నపు నీరు యెప్పటి కప్పుడు నువు చుండు లాగున ఖాళీ స్థలమందుండే కాంపాండు గొడలకు తూములు పెట్టించి యేర్పాటుచేయించునటులను ఆజ్ఞాపించి పశువుల యిక్కట్టులను బాప ప్రార్థించుచున్నవాడను.

రాజమండ్రి వాలెపు - బంగారాజు.

II

తిరుపతి శ్రీ వేంకటేశ్వర విద్యాశాల.

అయ్యా,

మనదేశంబున సమస్తజనకులను ప్రభృత్యుద్దేవంబని నేవింపబడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుని దివ్యతేజత్రయగు నీ తిరుపతి పురంబున గడచిన 30 సంవత్సరములుగా వైకనిన పేరుతో నొకసంస్కృత విద్యాశాల విలసిల్లుచుండుట యెల్లవారికి విదితమైయున్నది. ఇయ్యది శ్రీ వేంకటేశ్వర దేవస్థానము యొక్క ద్రవ్యమువలన తద్విచారణకర్తలగు శ్రీ మహాంతు వారిచేత బోషింపబడుచు వచ్చినది. అట్లు దేవస్థాన ద్రవ్యము నీ పాఠశాలకు వినియోగ పరచుట న్యాయవిరుద్ధమని న్యాయవాదులు అభిప్రాయ పడినందున శ్రీ మహాంతువారు విధిలేక దేవస్థానద్రవ్యము నిచ్చుటను 1-8-1914 తేదీనుండి నిలిపివేసిరి.

ఇవిధంబున నీ పాఠశాలకు మహావిపత్తు వాటిల్లగా నీదురవస్థనుండి దీనిని తప్పించు పద్ధతిమించి గీర్వాణభావయం దాదనముగల కొందరు మహాశయులు విచారణ సభ్యులుగా నేర్పడి బోధాధ్యక్షులగు ధనికుల సహాయమువలన దీనిని బోషించుటకు నుపక్రమించిరి. శ్రీయుతులగు మ.గా.రాశ్రీ, హైకోర్టు జడ్జి. టి. వి. శేషగిరయ్యగారు, వైసిడెంటుగా ను. హైకోర్టు వక్టీలు యస్. శ్రీవాసయ్యగారు వారు సి. పి. రామస్వామియ్య గారు, సి. రామానుజం నెట్టిగారు, దివాణుబహదూరు గోవిం సు చతుర్భుజదాసు వారు ప్రేమ రర్థుగాను, వా. కుప్పసాను గారు. హాసరి నూపరంబెం డెంటు. అండు నెక్రెటరీగా నియమింపబడిరి. ఇంతవరకు చందాలు యిచ్చినవారి నామధేయములును, మొత్తములున్న క్రింద వివరించబడియున్నవి.

కె. శ్రీనివాసయ్యగారువారు హైకోర్టు వక్టీలు. రు. 250-0-0 యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు 250-0-0 సి. పి. రామ స్వామయ్యగారు 250-0-0 మి. సెన్ అనిబీసెంటుఅయ్యగారు 250-0-0 టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు 150-0-0 రాబా నరసింగరెడ్డిగారు హైదరాబాదు 100-0-0 బల్లూరు జగ్గయ్య శెట్టిగారు 25-0-0 బచ్చూరు రామకృష్ణ శెట్టిగారు 13-0-6.

వైకనినచందాల వలన రెండుమాసములు పాఠశాల కార్యములు యథాప్రకారము నిర్వహింపబడినవి. ఇకను మూడు

మాసములలో పాఠశాల విషయమైనట్లుగవర్తించుటవారి చట్ట నిర్మాణసభలో ప్యాసుకాగలదని అందరికిని దృఢమైన నిశ్చయముగలదు. అంతవరకు ఈపాఠశాలను మహాపురుషు లానం గు చందాద్రవ్యముల సహాయము వలననే నిర్వహింపవలసి యున్నది. పాఠశాల నిర్వహణమునకు ప్రతిమాసమునకు 600 రూపాయలకు తక్కువలేక కావలసియున్నది. ఈపాఠశాల యందు వేదము, ద్రవిడప్రబంధము, తెల్గము, మిమాంస, ధర్మ శాస్త్రము, వ్యాకరణము కావ్యశాటకాలంకారములు, మున్నగు విషయములు విద్యార్థులకు బోధింపబడు చున్నవి. విద్యార్థులకు భోజన సౌకర్యములను విద్యాశాలాధ్యక్షులే చేయు చున్నారు. ఇట్టి మహానీయ విద్యాశాలను బోషించుట జనులకు నుత్తమధర్మంబని వేలుగ జెప్పవలయునే! కావున భాషాభిమాను లగు సుదూరగుణ సంపన్నులు యథాశక్తిని ద్రవ్యములొసంగి దీనిగాపాడుదురుగాక యన్ప్రార్థించుచున్నాడను. చందాలు మద్రాసులో పెరిఫ్ గారగు మ.రా.రా.శ్రీ.దివాణుబహదూరు గోవిందదాసు చతుర్భుజదాసుగారికైనను మాపేరటికైనను బంపవలెను.

తిరుపతి ఎ.కె. కుప్పసామయ్య, కార్యదర్శి.

III

సంఘసంస్కరణసభలు-నిరసనము

అయ్యా

ప్రతిసంవత్సరము కృష్ణామండలసభతో నొక సంఘ సంస్కరణసభను జరుపు చుండుట విారంద తెలిగిన విషయమేకా? ఇప్పుటి కిరువది మూడుసంవత్సరముల నుంచి చిన్నముగా జరుగుచున్న యీ సభ కలన ప్రయోజ కొంచెమైనను కానరాదు. కారణమేమన ఈ సభకు వచ్చు వారు హానివిద్యయం దారి తేరిన నవనాగరికులు కప్పు కాస్త్రములయందు గాని మతమునందుగాని సమ్మతముగల వారగు పూర్వాచార పరాయణు లెవ్వరు రాకుండుటయే ముఖ్య కారణము. ఈ సభయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు శ్రద్ధతో వివరలైన వారును తమకు గల మూఢనమ్మకమును మరల్చవలసివారును నూతన మార్గమును ద్రొక్కవలసినవారును పెద్దవారే గాని పిన్నవయస్కులకారు. ఇప్పుడున్న వారిలో నెక్కువ సంఖ్యగలవారు పూర్వాచారపరాయణులు గాని నవనాగరికులు కారు. వారిని సరియైన త్రోవకు ద్రిప్పుటయే నిజమైన సంఘ సంస్కరణల ముఖ్యోద్దేశ్యము.

ఇక నవనాగరికులన్న ఏపదిమందియో తేప్పకొనవారు సంఘ సంస్కారమున పేరుపెట్టుకొని సభావేదికవై అగ్రాస నాధిపునిచెంతనించి మందిరము ప్రతివ్యవహార కన్యావిక్రయవర విక్రయములుకూడవనియు శ్రీ పునర్వివాహమంత్యంత్రేయస్కరంబనియు అతిశాల్యా వివాహంబు లనగ్ధదాయకంబులనియు నిమ్మకాయల నద్దరించుటయు సమద్రయాన మొనర్చుటయు దేశాభివృద్ధికి ముఖ్యకారణములనియు గంభీరపన్థాన మొసగి గృహమునకురుదొంగి, వెనుకతామిడిన యువన్యాసమెదియో మరచి పుత్రికలకు కవలటనె పెండిచేయుటయు మాకునకు కట్టుమును మిషను బద వేనవేలుకొనినటుయు కన్యావిక్రయ పంక్తిని భోజనకేసునరించుటయు సమద్రయాన మొనరించు వారిని కులభ్రష్టులుని నింపించుటయు మొదలగుదుష్కార్యముల కలవాటుబడుచున్న వారి నెదరినిగానము. పలుమాటలేల యీకవలనంస్కర్తలు సభయందుచెప్పనది యొకటి. యింట నాచరించునది వేదాకటియగుచున్నది. నీనిని బెట్టుకొనియే నా అభివృద్ధి జేయవలెనని తలచుట! ఇప్పుడు మనఆంధ్ర దేశమున వాక్కులు లుగాక కార్య కూరులు కావలసియున్నారు. కార్యకూరులకు సభలుగాని డాంబికోపన్యాసములుగాని మెంతమాత్రము ప్రయోజనములకావు. అందుకు వారనుమతిం పను అనుమతింపరు. వారిమనోవాక్యాను కర్మలమంచివని తలచినకార్యముల నితరులుకూడవని వాదించినను దూషించినను తెక్కనేయక యాకార్యముల గావించవారి అంతరాత్మ ప్రేరేపించుచుండును. అట్టివారే దేశాభిమానులును సంఘాభిమానులును ఆంధ్రమాతకు నిజమైనపుత్రులును పురుష నామముకు తగినవారునునై యున్నారు. కావునీ సంఘసంస్కరణసభలన కార్యమిసుమంతయు కానరాదు ఇట్టిమేలును సంఘమునకుజేయలేదు. దీనికై ప్రతిసంవత్సరమువరకొకపరమ ద్రవ్యము వృథయగుచున్నదని వ్రాయుటకు మిక్కిలి చింతిల్లుచున్నాడను. ఈసంవత్సరము జరుప నిశ్చయించినసభను జరగవలెనని నిలుపుటకాని అట్లుజరుగుటకు ఏలులేకున్న ఈసభయందు దీనంగతులనుజర్పించి ముందుసంవత్సరమునుంచి ఈసంఘసంస్కరణ సభజరుగకుండ ఆపుదల చేయుటయుగాని కలయకున్నయెడల సంఘమింతకన్న పైన దశమవచ్చునని నొక్కపక్కాణించుచున్నాడను. ఇంతగా వ్రాసినందుకు నన్ను షమింపగోరుచున్నాను.

గుడివాడ. బమ్మెడల్ల నల్లారి రామశర్మ.

అమృతాంజనము AMRUTANJAN.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనదెందు అమృతాంజనమే.
అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను
అమృతములు అంజనములు వెలసినవి.

ప్రతిముగ్గులను నుంచదగిన చక్కనిమందు. చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బా 1-కి 5-4-0.

రాగపురవస్తుచంద్రుని శాలయూ దియ్యబడిన పతకము.
గొప్పగొప్పవాడివలనను గొప్పవాళ్ళయలనను
యోగ్యతాపత్రములు పొందినవి.

వారమునకు వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
ప్రతిదుకాణమునందును చిక్కగలదు.
మంచభాషి చీటిని చూచుకొనిన మోసముండదు.

అమృతాంజనము
తలనొప్పుల మాన్పును.
వాయువుపోట్ల బావును.
పార్శ్వపు నొప్పుల
బారదోలును.
ఉబ్బినమునకు ఉత్తమము.
వాపులను ఖండించును.
అమృతాంజనమును కొననివారు లేరు.
వెల స్వల్పము ! ఫలమధికము !!

అమృతాంజనము
జెఱుకుల బేధించును.
దగ్గును తగ్గించును.
దురదను దొలగించును.
తేలుబాధను తీసివేయును.
గాయము వుండ్లకు
ఘనమయినమందు.
అమృతాంజనము జగత్ప్రసిద్ధినిగాంచినది.
సువాసన గలిగియుండును.

దంతచూరము

పంటినొప్పులకు మంచిపొడుము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బా 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశూలహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మంచుతోతడిపి
పెట్టిన నొప్పినివెంటనేమాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీరరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాంద్యము,
వలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బా 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికెలైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలురాచినతప్పకపనిచేయును.
డబ్బా 1కి వెల 0-3-0 అణాలు

పగుళ్ళకు తైలము.

అటకాళ్ళు, అటచేతులు, చర్మము,
కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిన
కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.
ఈతైలమును రాచిన పగుళ్లమాని జలపో
యి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళనొ
ప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.
వెల డబ్బా 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము.

మెదడుకు, కండ్లకుచలువజేయును. వెం
డుకులు నుచుపుడేరును. కురులుపురుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసనమునదగ్గ చర్మము
లావుబారి మొలలుపర్చి కాయమిత బాధగలు
గును. డబ్బా 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు.

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతినుట ఆవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.
12 మాత్రలు డబ్బా 1-కి వెల 0-6-0
తేలు మందు.
ఈమందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.
20 మాత్రలుగలడబ్బా 1కి వెల 1-0-0

రోమహరి.

ఈభస్మమును నీటితో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమషముల
లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు.
డబ్బా 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. తో 0-12-0

తామర తైలము.

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జి, దురద, రసి
కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.
డబ్బా 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి.

చలిజ్వరము, పుడుపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగునవి స్తవ్వరములకుకష్టమధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

చుండుకు నూనె.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టిరా
లుట, జల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి
మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హాని
గలుగక చక్కగ, బెరుగగలవు.
సీసా 1-కి 0-3-0 వి. పి. సహా 0-10-0

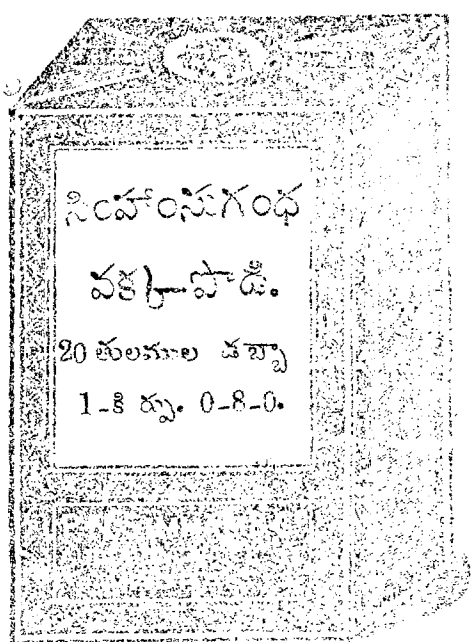
కర్ణశూలహరి

5, 6 బొట్లను చెవిలోపోసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

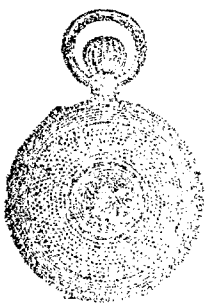
కొడుకు సవామేహములకు ఈమాత్ర
లు బాగుగ పని జేయును. వీనిని తినుచు
పుంసవడిగ చోట తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తస్పృశికి మేహకారక జా
న్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.
20 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి వెల రు. 1-0-0

చిరునామా:— అమృతాంజనండ్రిపో, ౬, ౭ తంబుశెట్టివీధి, జి.టి. మదరాసు.

పి. ఎస్. సింహంగం, అంబు కంపెనీ,
25 ఆదిత్యవహనులకోనెడి, మదరాసు.

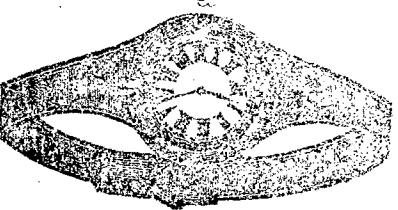
విక్రయ మొదలై హిందూ గిరియారము.

ఈ గడియారము బహుశక్తియను
ను సుందరమైన చిత్రములను
మేల్పెను సామాన్యముగా
వైమాత్యముల హిందూ గడియారము
తెరవలసినదేదల దీనితలమున
(పిలు) ఉంచుచున్నది. వాటిని జరి
మిన అవియే తెలుసుకొనును. తర్వాత
గంటలూచుకొని ఆమారును మూసి
ఆదిమిన మూసుకొనును. వెల 5-0-0

సిక్కిల్ వెండి లేడిను దిస్తువాది.

శ్రీ లక్ష్మి, పురు
మలున్న చేతిలో
కట్టుకొనుటకు ఉప
యోగముగ సిక్కి
ల్ వెండితో చేయ
బడినది.

సిక్కిల్ వెండి లేడిగడియారము. ధర రు. 3-8-0.
వెండిగడియారము. ధర 4-8-0.
సిక్కిలియోవాచ్ కంపెనీ, పాకారులేటాస్ట్రు, మద్రాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

“పురుషునియైన యాంధ్రుని భూగర్భలో పట్టుల కట్టు
గట్టిన, యతులత మాధురి మహిమ” యని శ్రీకృష్ణ దేవరాయ
లచే త్రావించబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు విక్రయము
రూచి కెల్లమత్తరములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును
సమస్తముగా నాటకమునలె పుట్టించి బడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వాణిశిలియ
గుమ్మరావుగారు వ్రాసిన దీనియే దీనికి కర్తవ్యుడైనది. ఇందు
శ్రీ రామకృష్ణచరితము గలది.
పేరము కాకితో వెల 1-0-0 పూర్తికాకితో 1-2-0
అటు ప్రభుత్వము సారి కొనుగోరికి 1-0-0 ను 0-4-0 ల
కుండు ప్రోత్సహము. పరిశీలన.

శ్రీ రామకృష్ణచరితము.

తెలుగుల్లేటి. నువ్రాసు అని వ్రాయవలయును.

ఈపుస్తకము వెలియించుట, ఉడియించుట అన్ని విధముల
“ప్రభుత్వము” ను దిర్రాసు రాధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న
మాకుంపెనీ గొప్పదియు, సమృద్ధియుగదియు సయాస్థియు
ఇది మాకు ముఖ్యమైన పరివర్తనమునకే మాత్రాకారము
లకు విక్రయి స్వల్పధరలకు మేము యత్నముగియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపును. నె 11 (detachable)
చాలాచిత్తమైనది
నది. ఎక్కువకాలం
పనికేయ గలిగినది.
మిక్కిలి పొడవైనది
గన్నది.
ఉత్తమముగ వలె
రు. 9-8-0

నె 100 (detachable)
(కట్టుకొనుటకు ఉప
యోగముగ సిక్కి
ల్ వెండితో చేయ
బడినది.)
నె 48, 49, 50 ను మాత్రముగా తెలుసుకోవలసినది.
నె 11 ను మాత్రముగా తెలుసుకోవలసినది. లేక వెల్లె గుహ వెల రు. 8.
నె 200 పాకెట్ స్టాక్ చుట్టడియే చేయి ఇమున్ను
గలదియు, ఉత్తమముగ వలె రు. 5-8-0
శ్రీ. ఎస్. పి. వే. జి. 18/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు
వక్రములతో శ్రీకృష్ణపురపు యువకుడు.

పుష్కనవ్వుము

గుణమియనిచో

మ. తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రముల సీసా రు. 2-0-0

పోర్టు ఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

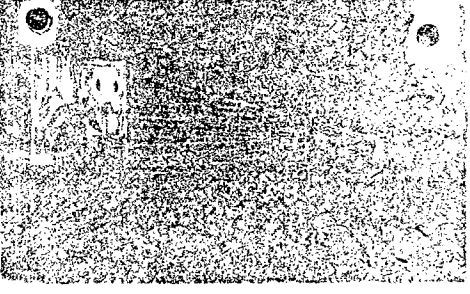
నమ్మకమును మందలలు యింకను కలవు.

తేల్చుగు ఉద్దితిముగ వంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

వీలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ద్రవ్యపంతుడగుటకు మార్గము.

మనము ను 600 ఖర్చు పెట్టివయ్యెదల ఒక కాక
బండిపొక్తు మేషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు సరిపడి ఫిలుంబులు
కొనగలము. కాకితో వెల 5-0-0 అర్జించగలరు. ఆసంగము
లన్ని మావల్లముమీను కొనుగోరికి ఒక పూటలతో ఉద్దితిముగా
తేల్చుదము. తిరుగగా భాగ్యంతు లగుటకు యంతిమమింపిన
సమస్తమార్గము మరితము. పూరాసంగములగు క్యాటలాగును
మాచిన తరువాత మీతో తెలియగలదు. ఆలోచించకండి.
కృతజ్ఞుడండి. కారనవేన్ బయోస్కోప్ కంపెనీ,
పాడ్డానీ :—121, కెల్లకీర్తి తిరువల్లి క్లౌడి, (మదరాసు)
ప్రాంత :—ఉత్తరం. గంజం జిల్లా.

ఈపంచలు కొనుగోరికి వీటితో పంచ 1-8 అత్రలాగ్న
టమున కొర్రుని కొండ్రె ప్రభావము అను మాతన గంధ
మొదటి కూడా ఇవామగ పంపబడును.
మంచిపనుయము! నేనెవల కర్చుపడినది!! తెనుకవోరకపు!!

మేలైన బిపాక్ష పట్టు పంచలు

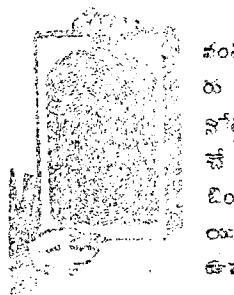

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున
ప్రస్తుతం ధరలు క్రిందివియ్యవచ్చును.
పానపానము! శృంగారమున్న
పానకరయమున్న గలమేలైనపానక
సమస్తపంచలు పంపగలములు అను
కమునకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
ఈ మిగత కొద్ది పంచలుమార్గితే
యన్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ
అడపచ్చ, నోవా, మేళాతర్చుల
ఇతరగ్రాహకులగు గలవు! క్షామనీయమైట్టివి. కృతజ్ఞుడము.
గోధ మోగనిదివిట్టి 500 మోర దివ్యులగు పట్టుపంచ1-8-0-0
పంచ 1-8 తిరాలపు రు. 0-4-0
డికొ నెండుపంచలు కొనుగోరికి తిరాలపు రు. ఇకాం.

జ్వాలాగ్రహంపంచలు గలవు! క్షామనీయమైట్టివి. కృతజ్ఞుడము.
గోధ మోగనిదివిట్టి 500 మోర దివ్యులగు పట్టుపంచ1-8-0-0
పంచ 1-8 తిరాలపు రు. 0-4-0
డికొ నెండుపంచలు కొనుగోరికి తిరాలపు రు. ఇకాం.

జీ. సీతారామ మొదలియార్,
సి. కిందపట్టుమొదలి వీధి, తిరువల్లి క్లౌడి, మదరాస్.

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనువేలి ముద్ర చెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినది. పంజా
పంజు విక్రయము. వెల వెల్లె 1-8
రు 1-4-0 పొమ్మఖర్చు తరు. ప్రాంతమున
నోటు మొదలగువాటిమీద నికానాన్
నే ప్రేమిమద్ర వేయుట గర్వత అవలం
దించుచున్నాను. పచ్చకలు, ప్లిడర్లు,
యకాంతార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

పండ్లపొడి :—గుంటూరుపట్టుకు దివ్యపద్ధతిము.
సాదాగూడలి డిగ్రీగను. డిబ్బ 1-8 వెల 0-2-0.

అమృతాంజను డిపో పోర్టు బొంబాయి

పొట్టేటి నహా ఉద్దితిము.

వీరవర్మరాజును మోలినయను.

ఒకపిచ్చితమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే
గాక. ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలిపి యున్నాము. కొరువారికి
ఉద్దితిముగా పంపబడును.

బాగునేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

వైద్యకాశ్రీ విజయంక గోపాక్షణి.

ఆతింక ప్రిసా బొంబాయిము.

22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-8 రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు ర
పుష్టియు, సరకులున్నయును కారణములు. రక్తపు
స్థితి, మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము
బహిరంగ శరీరవ్యాధిమూలమునను, శరీర
యంత్రమునలనను గలుగును. వ్యర్థిచారము, సు
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుం
టయు, ఆరోగ్యమునకు హానికరము. దీనివలె
శుక్లవర్ణము, స్థలము, శక్తి లేకుండుట, అగ్ని
మాంద్యము, భయము, కంపము, మరుగునము
లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబుద్ధిగ
వజ్రగుళికలు వైద్యమునందున.

కృష్ణమారి

సీసా 1-8 రు. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏ
ర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వలన
ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమునపుడబలింపు దగ్గు, 3.
శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు ఏర్పడుదగ్గు.
4. ఉబ్బనము, 5. ఉయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసిన
మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస
కులలు ఎగరొప్పు ఆయానము మొదలగు కథకా
గములు శ్వాసకోశముల నూత్ననాళములందు
ఏర్పడు బొగుపూలునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా
యవునకు మూరనందున కలుగును. కథకాగములు
మేవాతారికమునబట్టి శరీరమున బలహీనత చెల్ల
డినకొలది వృద్ధిజేయును. దగ్గుగల ప్రతివాడు దీని
వెంటనుండుకొనుచుండును.

అమృతాంజను డిపో, 108, ప్రేస్ రోడ్డు, బొంబాయి.
5, బాంబాయి, కెన్యా రు. 1-0-0.

మూల ధూమపాత్ర.

ఈ మందు 2 పుంటులలో కలవాను పొట్టును. బం
ధించిన మాత్రమును వెదలించును. తగిన వేడినిపెచ్చించును.
ఈ మందును వాడినవార నేరలు సుఖంతో పొంది సుఖముగ
నన్నారు. వెల 12 మాత్రముల సీసా 1-8 0-6-0.

యోజన వటి.

ఆతిమృతవాగ్దశలన, మృతము తరువాత వెదలుట
విధానము ప్రణమృ మొదలగు రోమము తగ్గిది తరుణయ
స్కలు సయితము మృత్యుదేవతవార బడుచున్నాను. ఈ
మాత్రము సేవించిన కొద్దిదినములలో గుణము గస్పించుటయే
గాక పుంస్త్రమునుగూడ హెచ్చించును.

వెల 12 మాత్రముల సీసా 1 8 2-4-0.

గాత్ర సండిపిని వటి.

చలి జ్వరము, జీర్ణ జ్వరము, సంధి దోషము గల
జ్వరముకు మాన్యుట కీ మాత్రము సందేహిని వంటివి.

వెల 12 మాత్రముల సీసా 1 8 0-8-0.

ఈ బొంబాయిల నూరు సంవత్సరములనుండి వంశ
పారంపర్యము శాస్త్రానుభవ జ్ఞానముల ఆయుర్వేద వైద్య
లచే సమృద్ధముగా తెయరు చేయబడినవి. ఇతర వ్యాధులను
గూడ వ్రాసిన, తగిన యావధముల పంపబడును.

ధ్వంసిత్రయాశ్రమము, వై. కె. రావు

1-24 శివరామవేడి, తిరువల్లి క్లౌడి, మదరాసు.